

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Historie tenisu v jižních Čechách
(bakalářská práce)

Autor práce: Ondřej Kolář, Tělesná výchova a sport

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2013

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA
PEDAGOGICAL FACULTY
DEPARTMENT OF SPORTS STUDIES

The history of tennis in South Bohemia
(graduation theses)

Author: Ondřej Kolář, Physical education and sport

Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2013

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie tenisu v jižních Čechách

Jméno a příjmení autora: Ondřej Kolář

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2013

Abstrakt:

Tato bakalářská práce je svým cílem zaměřena na zpracování historie tenisu na území jižních Čech, kde je pozornost, z důvodu velkého rozsahu území, věnována především čtyřem největším tenisovým centrům. Z časového hlediska se jedná o období od počátku historie tenisu na území jižních Čech do současnosti. Autor se ve své práci zaměřil pouze na výkonnostní tenis a ke zpracování práce využil především informací získaných v jednotlivých oddílech.

Klíčová slova: historie, tenis, pravidla tenisu, žebříčky, jižní Čechy

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis: The history of tennis in South Bohemia

Author's first name and surname: Ondřej Kolář

Field of study: Physical education and sport

Department: Department of Sports studies

Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

The year of presentation: 2013

Abstract:

This thesis focuses primarily on an anylisis of the history of tennis in South Bohemia. Here is the attention due to the large extent of the territory, especially given the four largest tennis centers. This thesis is covering period from the beginning of history of tennis in South Boheemia to the present. The author concentrates in this paper only on professional tennis performance and uses for his purpose mostly data obtained in the particular Tennis teams.

Keywords: history, tennis, tennis rules, rankings, South Bohemia

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Podpis studenta

V Českých Budějovicích, dne 17. dubna 2013

Poděkování

Tímto chci poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce, panu Doc. PaedDr. Janu Štumbauerovi, CSc., za jeho cenné rady, trpělivost a pomoc se zázemím mé práce.

Obsah

1 Úvod	8
2 Metodologie	9
2.1 Cíl, úkoly a předmět práce	9
2.2 Metody práce	9
2.3 Rozbor pramenů a literatury	10
3 Tenis	12
3.1 Charakteristika tenisu.....	12
3.2 Počátek tenisu	13
3.3 Organizovaný tenis na českém území	14
3.4 Organizovaný tenis v jižních Čech	16
4 Historie tenisu na území jižních Čech	20
4.1 České Budějovice	21
4.1.1 Historie tenisu v Českých Budějovicích před první světovou válkou	21
4.1.2 Historie tenisu v Českých Budějovicích mezi světovými válkami	22
4.1.3 Historie tenisu v Českých Budějovicích v dobách okupace	25
4.1.4 Historie tenisu v Českých Budějovicích od roku 1945 do roku 1960	25
4.1.5 Činnost největších tenisových oddílů v Českých Budějovicích od roku 1960 do roku 1989.....	27
4.1.6 Činnost největších tenisových oddílů v Českých Budějovicích po roce 1989 do současnosti	34
4.2 Pelhřimov.....	40
4.2.1 Historie tenisu v Pelhřimově před první světovou válkou.....	40
4.2.2 Historie tenisu v Pelhřimově mezi světovými válkami	41
4.2.3 Historie tenisu v Pelhřimově v dobách okupace	42
4.2.4 Historie tenisu v Pelhřimově od roku 1945 do roku 1960.....	42
4.2.5 Historie tenisu v Pelhřimově od roku 1960 do roku 1989.....	43
4.2.6 Historie tenisu v Pelhřimově po roce 1989 do současnosti	44
4.3 Písek	45
4.3.1 Historie tenisu v Písku před první světovou válkou	45
4.3.2 Historie tenisu v Písku od roku 1918 do roku 1945	46
4.3.3 Historie tenisu v Písku od roku 1945 do roku 1960	46
4.3.4 Historie tenisu v Písku od roku 1960 do roku 1989	47
4.3.5 Historie tenisu v Písku po roce 1989 do současnosti	48
4.4 Tábor.....	49
4.4.1 Historie tenisu v Táboře před první světovou válkou.....	49
4.4.2 Historie tenisu v Táboře od roku 1918 do roku 1945.....	50
4.4.3 Historie tenisu v Táboře od roku 1945 do roku 1960.....	50
4.4.4 Historie tenisu v Táboře od roku 1960 do roku 1989.....	51
4.4.5 Historie tenisu v Táboře po roce 1989 do současnosti	52
4.5 Další nejvýznamnější tenisová centra na území jižních Čech	53
5 Závěr	54
6 Seznam zkratk	56
7 Prameny a literatura	57
8 Seznam příloh	59

1 Úvod

Téma bakalářské práce, historie tenisu v jižních Čechách, jsme si zvolili cíleně. Zjistili jsme, že i když má tenis na území jižních Čech více než stoletou historii, neexistuje žádný její ucelený souhrn. Stejně tak, jako má každý hráč tenisu své silné a slabé stránky, je ovšem i jeho historie spolu se svými prameny protkána mnohými mezerami.

Tenis je považován za jeden z nejhůře naučitelných sportů vůbec. Náročnost koordinace celého těla vyžaduje roky tréninků a nespornou dávku talentu. Bílý sport, jak je tenis také označován, patří k jednomu z nejrozšířenějších sportů na světě a velmi bohatou historii má i na území jižních Čech. Právě dlouhá a bohatá historie tohoto sportu nám dala podnět k vypracování této práce. V současné době se totiž jednotlivá sportovní odvětví nezkoumají pouze z hlediska rozvoje moderních tréninkových metod, ale vzrůstá zájem i o jejich historii.

V bakalářské práci jsme shromáždili dostupné informace z nejvýznamnějších tenisových center na území jižních Čech. Z časového hlediska jsme se zaměřili na celou historii tenisu v jednotlivých centrech od jejího počátku až do současnosti. Vzhledem k tomu, že zatím nebyl sepsán žádný ucelený literární pramen, který by se tomuto tématu věnoval, bylo velmi časově náročné chronologicky uspořádat a shromáždit důležité informace, které byly podstatné pro tvorbu této práce.

2 Metodologie

2.1 Cíl, úkoly a předmět práce

Cílem této bakalářské práce je, za využití pramenů a literatury, zpracovat historii výkonnostního tenisu na území jižních Čech. Zde je největší pozornost, z důvodu velkého rozsahu území, věnována především čtyřem největším tenisovým centrům.

Prvním úkolem této práce je prostudovat prameny a literaturu týkající se historie tenisu v jižních Čechách.

Druhým úkolem je seznámit se s historií tenisu u nás a ve světě.

Třetím a posledním úkolem je vytvořit, na základě informací, nástin historie výkonnostního tenisu v největších tenisových centrech na území jižních Čech.

Předmětem bakalářské práce z obsahového hlediska je tenis jako výkonnostní či závodní sport v nejvýznamnějších tenisových centrech na území jižních Čech.

Z hlediska územního je předmětem práce oblast Jihočeského kraje. V něm jsme se z důvodu velkého rozsahu zaměřili především na čtyři nejvýznamnější tenisová centra, jejichž historie má více než stoletou tradici. Zde je třeba uvést, že pravidelným účastníkem organizovaných soutěží na jihu Čech je, vyjma několika let, i TK Pelhřimov, který patří mezi nejvýznamnější tenisová centra na tomto území.

Předmětem práce z hlediska časového je období od počátku tenisu v jednotlivých tenisových centrech až do současnosti. Hlavní periodizaci jsme vymezili na období před první světovou válkou, v meziválečném období, během okupace, po druhé světové válce do roku 1960, kdy došlo k územní reorganizaci a poslední období bylo ve většině kapitol rozděleno rokem 1989.

2.2 Metody práce

Pro řešení této práce bylo nejvýznamnějším bodem získání co největšího souboru relevantních reálií, faktů a informací. Velkou část informací jsme získali v jednotlivých tenisových oddílech. Jednalo se především o sekundární prameny, jako dobové novinové články a časopisy. Primární a tím více i sekundární prameny nelze

využít nekriticky. Je třeba brát v potaz nebezpečí zkreslení přenosem informace či zkreslení vlivem jejich autorů.

Shromážděné informace jsme chronologicky rozřadili a doplnili o informace další, které jsme získali z literárních pramenů či diplomových prací.

K prezentaci shromážděných faktů jsme využili následujících historických metod.

Úvodní část této bakalářské práce, v níž vstupní kapitoly popisují charakteristiku tenisu a jeho počátky u nás a ve světě, vznikla na základě obsahové analýzy. Část hlavní, která popisuje historii tenisu v jednotlivých tenisových centrech, jsme popsali metodu synchronní.

2.3 Rozbor pramenů a literatury

K historii tenisu v jižních Čechách nebyl doposud zpracován žádný ucelený literární pramen. Vzhledem k charakteru práce jsme velkou pozornost věnovali zpracování archivních fondů, regionálních periodik, tištěných a pamětních pramenů a literatury. Problémem, který se vyskytl, byla nestejná četnost historických faktů v jednotlivých časových obdobích i jednotlivých tenisových centrech.

K získání archivních fondů jsme navštívili Státní oblastní archiv v Třeboni. Zde jsme z fondu Policejního ředitelství získali informace z valných hromad DLTK, které jsme využili pro zpracování tohoto klubu do roku 1945. Využity byly také fondy KV ČSTV České Budějovice a Tělovýchovná sportovní organizace ROH - KV České Budějovice, z nichž jsme získali fakta o řízení jihočeského tenisu a o organizovaných soutěžích od druhé poloviny padesátých let do poloviny šedesátých let dvacátého století. Ke zpracování této práce byl využit také materiál uložený v Archivu sportu a tělesné výchovy Národního muzea v Praze. Zde jsme získali materiál s názvem Tenis 1889 - 2007, který stručně popisuje historii tenisu na českém území od jeho počátků do roku 2007. Cenné informace jsme dohledali i v Albu jihočeského tenisu, které bylo sepsáno v roce 1966 a stručně popisuje organizované soutěže od roku 1930 do roku 1965. Velkou část informací a dobových fotografií k tématu jsme získali z kronik a ročenek jednotlivých tenisových oddílů, na které je tato práce zaměřena. Zdrojem informací pro nás byl také dobový tisk, ve kterém jsme našli archivní výsledky jednotlivců v turnajích i výsledky družstev. Důležitá fakta jsme také získali z

materiálů Jihočeského tenisového svazu, jehož vedení sestavuje každoročně svazky obsahující žebříčky, výsledky, či informace o členstvu a oddílech.

Pro vstupní kapitoly do této práce bylo využito literárních pramenů několika autorů, kteří ve svých dílech popisují historii tenisu, vývoj pravidel, vybavení i hru samotnou.

V knize *Jak dokonale zvládnout tenis* autorka Koromházová, V. (2008) nastiňuje rekreačním i závodním hráčům tenisu návod, jak správně zvládnout základy tenisových úderů a taktiky. K dispozici je i velké množství cvičení, vhodné také pro trenéry.

Mimo jiné i stručnou historii tenisu se zabývá kniha Šafaříka, V. (1978) *Tenis: vybrané kapitoly I*.

S historií světových tenisových turnajů a největšími jmény tenisové historie seznamuje Lichner, I. (1985) ve své knize *Malá encyklopedie tenisu*.

Stručný přehled vývoje sportovních odvětví v Československu (1. díl) redigovaný Bosákem, E. (1969) obsahoval nejen vývoj jednotlivých sportů u nás, ale byl zde nastíněn i jejich vznik a vývoj v cizině. Kniha je přehledně strukturována a velmi rychle v ní lze najít potřebné informace.

Ke zpracování této práce jsme využili také diplomových prací. Cílem Opletalové, E. (2010) v její diplomové práci s názvem *Motivace dětí v tenisu* bylo zjištění jednotlivých příčin, které motivují děti na 1. stupni základní školy v tenisu, v tenisové škole. Zjištění zdrojů, jednotlivých prvků, které přivedly děti na sportovní dráhu v tenise, popřípadě co způsobilo útlum zájmu o tenis, nebo naopak co zvýšilo zájem u dětí mladšího školního věku.

Kriticky zhodnotit vliv režimu na československý olympismus a poukázat na to, jaký vliv měla mezinárodní situace na československé olympijské hnutí, bylo cílem Bubláka, M. (2008) v jeho diplomové práci s názvem *Československý olympismus v období komunismu 1948 – 1989*.

Využili jsme také informací z diplomové práce Středové, D. (1987) s názvem *Historie tenisu v Českých Budějovicích*, jejímž cílem bylo podat ucelený přehled o vývoji tenisu v regionu Českých Budějovic.

Některé dobové fotografie jsme získali z habilitační práce na téma *Dějiny spolkové tělesné výchovy a sportu v Českých Budějovicích od poloviny devatenáctého století do roku 1938* autora Štumbauera, J. (1995), která obsahuje zcela vyčerpávající přehled jednotlivých sportovních utkání a zápasů českobudějovických týmů.

3 Tenis

3.1 Charakteristika tenisu

Tenis je jedním z nejrozšířenějších míčových síťových sportů na celém světě. Jedná se o velice oblíbený sport, který na celém světě zaujal už přes třicet miliónů hráčů, jež se tenisu soustavně věnují. Neustále roste počet sportovců i těch, kteří přijdou shlédnout zajímavé tenisové utkání, diváků.¹

Jde o hru, ve které se utkávají jednotlivci ve dvouhře, nebo dvojice ve čtyřhře. Cílem této hry je dopravit tenisový míč pomocí rakety přes síť do pole hráče tak, aby mu vrácení míče činilo velké problémy, ba dokonce, aby míč nebyl schopen vrátit. Tenisová utkání mohou být sehrána na venkovních dvorcích i v tenisových halách s různými povrchy, které mohou být přírodního i umělého charakteru. Každé utkání má svá jasně stanovená pravidla.²

Na fyzickou i psychickou stránku hráče klade tenis velké nároky. Jeho hrou rozvíjí každý hráč svou vůli, rychlý odhad situace, cílevědomost a také vynalézavost. Při tenise se hráči také učí taktickému myšlení, schopnosti dlouhodobého soustředění, rychlému pohybu a zdokonalení povahových vlastností.³

Tato hra působí příznivě na zdraví člověka tím, že tenisové dvorce se většinou stavějí v oblastech, kde je dostatek zeleně a klidného prostředí. Samotná hra umožňuje hráči vydatný a pravidelný pohyb na čerstvém vzduchu a slunci. Za výhodnost této hry lze považovat fakt, že ji mohou provozovat jak muži, tak ženy ve všech věkových kategoriích. I když je tenis individuálním sportem, přispívá také ke zvyšování smyslu pro kolektiv. Soutěže družstev i zápasy ve čtyřhře jsou v podstatě soutěží kolektivů.⁴

¹ Jankovský, J. (2002). *Tenis*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, s. 9.

² Šafařík, V. (1978). *Tenis: vybrané kapitoly*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, s. 12.

³ Lichner, I. (1985). *Malá encyklopedie tenisu*. 1.vyd. Praha: Olympia, s. 21.

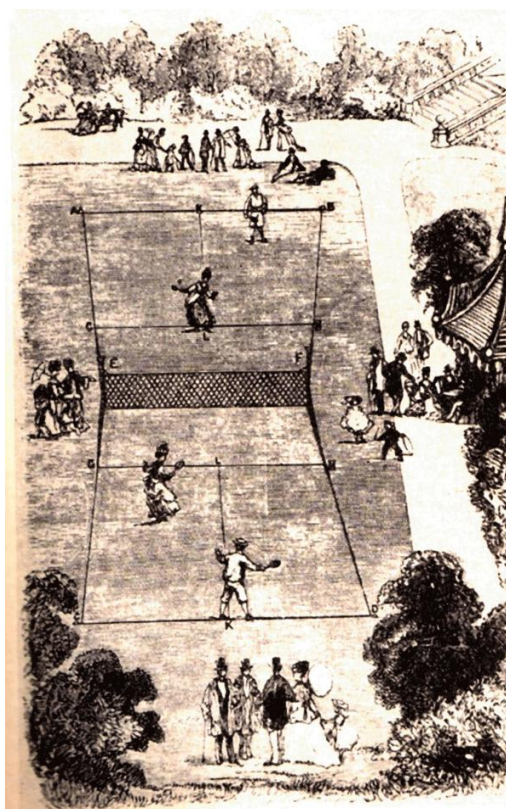
⁴ Koromházová, V. (2008). *Jak dokonale zvládnout tenis*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, s. 19.

3.2 Počátek tenisu

Řecké nástěnné malby Themistokla poukazují na fakt, že hra, která se tenisu podobala, se hrála již 500 let př.n.l. Ve Francii vznikl v patnáctém století na základě „jeu de paume“, což je pojem, který se dá volně přeložit jako hra dlaní, pravý neboli královský tenis. Ten byl zprvu hrán v klášterech a někteří nadšenci si jej příležitostně zahrají i nyní.⁵

Za sport nebyl tenis považován do roku 1870. První tenisové mistrovství se odehrálo v londýnském Wimbledonu v All England Croquet and Lawn Tennis Clubu v červenci roku 1877, kde finálový zápas mužů sledovalo pouze 200 lidí. Dnešní finálové zápasy naplňují centrální dvorec ve Wimbledonu patnácti tisíci diváky.⁶

Angličan major Wingfield dal podnět ke vzniku dnešnímu tenisu v roce 1874, kdy stanovil pravidla hry, které dal jméno Sféristika. Tato hra se provozovala na hřištích, která byla u základních čar užší než u sítě. Ta byla napnuta do výšky 1,5 metru a hra připomínala spíše dnešní badminton. Až během dalšího vývoje nabyl tenisový dvorec pravoúhlého tvaru a název byl změněn na Lawn tenis, který svou popularitu získal v dobách královny Viktorie. Tenis byl v této době provozován na trávnicích šlechty a postupně byl rozšířen do celé Evropy i do ostatních světadílů.⁷

Obrázek 1. Historické vyobrazení hry Sféristika.⁸

Samotný název tenis vznikl s největší pravděpodobností z francouzského slova „tenez“, což se dá přeložit, jako berte, chytejte. Název tenis se užívá dodnes, ačkoliv

⁵ Opletalová, E. (2010). *Motivace dětí v tenisu*. (Diplomová práce). Brno: Masarykova univerzita, s. 9.

⁶ Sanchezová – Vicariová, A. (1987). *Abeceda tenisu*. Praha: Ikar, s. 14.

⁷ Maška, O., Šafařík, V. (1985). *Malá škola tenisu*. 1.vyd. Praha: Olympia, s. 16.

⁸ Převzato z: <http://www.answers.com/topic/sphairistike>

dnes hráči této hry mohou využít kromě trávnatého také na antukový, betonový, asfaltový, písčité, či parketový dvorec. Tenis se hraje s míčem, odbíjí se raketou na vymezeném prostoru ohraničeném lajnou.⁹

Jak vypadaly tenisové míče v dávné historii, není přesně známo. Historické prameny uvádějí, že byly zhotoveny z kůže a vyplněny mechem, bambusovými vlákny, fíkovými zrnky a dalším rozmanitým materiálem. Se zvyšujícím se zájmem o tenis vzrůstal i zájem výrobců hlavně v Anglii, Americe a Francii.¹⁰

První tenisový míč vyrobený v Anglii byl značky Slazenger a zhotoven byl roku 1902. Dnešní tenisové míče vynikají svojí pevnou gumovou duší obalenou meltonem a nahuštěným vzduchem. Jen míče značky Tretorn jsou zcela vyplněny pórovitou hmotou. Povrch je jednobarevný, dříve byl bílý či oranžový, dnes je standardně žlutý.¹¹

Tenis, který hrají nejlepší hráči světa, nemá doposud své oficiální mistrovství, a proto se každoročně pořádají čtyři grandslamové turnaje, mezi které patří světově známý Wimbledon, kam přijíždějí největší celebrity tenisu, dále mistrovství Francie, USA a Austrálie. Až v roce 1896 byl tenis poprvé zařazen mezi olympijské sporty, kde byl až do roku 1924. Poté byl z programu her vyřazen a k opětovnému zařazení došlo až na olympijských hrách v roce 1988.¹²

3.3 Organizovaný tenis na českém území

Organizovaný tenis v Čechách datuje svůj počátek do roku 1893, kdy byl založen první český tenisový klub I. ČLTK Praha. Jeho zakladatelem byl J. Rössler-Ořovským. Přestože se v Čechách tenis hrál již dříve, od 90. let 19. století začaly vznikat české lawn-tennisové společnosti. Ty neměly své stanovy, ale tenis se v nich začal pěstovat nejen jako společenská záležitost, ale hlavně jako sportovní záležitost. V totožném roce, kdy vznikl první český tenisový klub v Praze, byl založen i tenisový klub v Olomouci. O rok později byl založen tenisový klub také v Brně. V roce 1895 se hrálo první mistrovství zemí Koruny české. Tato soutěž byla hrána pravidelně do roku 1914 a přispěla k velkému rozmachu tenisu v Čechách. O dobré úrovni českého tenisu

⁹ Lichner, I. (1985). *Malá encyklopedie tenisu*. 1.vyd. Praha: Olympia, s. 13.

¹⁰ Šafařík, V. (1978). *Tenis: vybrané kapitoly*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, s. 32.

¹¹ http://cs.wikipedia.org/wiki/Tenisový_míč

¹² Jankovský, J. (2002). *Tenis*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, s. 11.

svědčí i to, že čeští hráči byli nominováni do rakouských reprezentačních týmů k mezistátním a meziměstským utkáním.

Česká lawn-tenisová asociace (ČLTA) byla založena dne 15. května 1906, která sdružovala sedm klubů. Jedním z cílů asociace byla úplná samostatnost na Rakouském tenisovém svazu a možnost přímého styku s ostatními zahraničními tenisovými svazy. Nadále se zakládaly nové kroužky, kluby a společnosti. Rostl také počet turnajů a meziklubových a meziměstských utkání. Od roku 1911 se začal pravidelně organizovat turnaj dorostu o Pohár České lawn-tenisové asociace, od roku 1913 se každoročně hrálo utkání Čechy – Morava. Čeští tenisté se také účastnili olympijských her a to až do doby, než rozvoj tenisu přerušila světová válka.

Důležitým bodem v československé tenisové historii byl rok 1921, kdy se Československá republika poprvé zúčastnila soutěže o Davis Cup. Od roku 1929 byl tenis řízen Československou lawn-tenisovou asociací prostřednictvím žup.

V roce 1949 došlo ke sjednocení československé tělovýchovy a sportu a z tenisových klubů staly oddíly TJ. V té době byla řídicím orgánem tenisu ústřední sekce tenisu České obce sokolské. Od roku 1952 pak ústřední sekce tenisu Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport. To už byl ovšem tenis v období, kdy nesl nálepku panského sportu a jeho rozvoj se značně zbrzdil. Mezinárodní tenisové kontakty byly zcela přerušeny a s československým tenisem se ve světě pomalu přestalo počítat. Přesto došlo v roce 1951 k obnovení národní mistrovství Československa. Situace se začala zlepšovat od roku 1955, kdy k obnově slávy československého tenisu přispěla zvyšující se účast na mezinárodních turnajích. Tenis měl nově také svou ústřední sekci při Tělovýchovných sportovních organizacích ROH, v roce 1956 se obě řídicí sekce spojili a zůstala ústřední sekce tenisu SVTVS, od roku 1957 tenisová sekce ČSTV.

Po roce 1969 se začala tělovýchova budovat na federálním základě a vznikly dva tenisové svazy: Český tenisový svaz a Slovenský tenisový svaz. V témže roce byl zvolen nový vedoucí orgán Československá tenisová asociace. Od roku 1970 byl tenis na našem území řízen Československým tenisovým svazem. Od vzniku samostatné České republiky až dodnes je vrcholnou tenisovou organizací Český tenisový svaz.¹³

¹³ Archiv sportu a tělesné výchovy Národního muzea v Praze, Tenis 1889-2007, inventář č. 84, NAD č. 184.

3.4 Organizovaný tenis v jižních Čechách

Organizované soutěže na jihu Čech se začaly hrát v roce 1930, kdy byla založena, jako člen ČLTA, Jihočeská tenisová župa. Z geografického hlediska je třeba uvést, že soutěží v rámci Jihočeské tenisové župy se účastnila i družstva z přilehlých okresů. Jednalo se především o okresy Jihlava, Příbram, Pelhřimov a Benešov. V téže roce se konalo první mistrovství smíšených družstev dospělých. Tohoto mistrovství se účastnila družstva LTC Benešov, ČLTC České Budějovice, LTC Humpolec, ČLTK Jindřichův Hradec, LTC Kamenice nad Lipou, LTC Pacov, SK Pelhřimov, To SK Písek, LTC Planá nad Lužnicí, LTC Příbram, LTC Soběslav, LTC Tábor, SK Třeboň, LTC Volyně a LTC Březnice. Hrál se na dvorcích v Jindřichově Hradci a vítězem prvního ročníku se stal LTC Tábor. Všechna zúčastněná družstva hrála v jedné skupině a celé mistrovství bylo provázáno řadou skrečovaných zápasů, neboť klubům nehrozil sestup a po několik prohraných zápasech bylo jasné, že nemohou v mistrovství ani zvítězit. V roce 1930 byl také sestaven první krajský žebříček mužů a žen.¹⁴

Tab. 1 obsahuje dva nejlepší tenisty a tenistky dle žebříčku Jihočeské tenisové župy z roku 1930 bez německých tenistů.¹⁵

Muži	Ženy
1. Jarolím, LTC Volyně	1. Prošková, LTC Benešov
2. Švihovec, To SK Písek	2. Rudolfová, LTC Tábor

Tab. 2 obsahuje tři nejlepší tenisty a tenistky dle žebříčku Jihočeské tenisové župy z roku 1932 bez německých tenistů.¹⁶

Muži	Ženy
1. Votýpka, LTC Tábor	1. Rudolfová, LTC Tábor
2. Prokeš, ČLTC České Budějovice	2. Cermanová, ČLTK J. Hradec
3. Nikodém, ČLTK J. Hradec	3. Balková, SK Pelhřimov

¹⁴ *Album jihočeského tenisu.* (1966). Bechyně.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Tamtéž.

Tab. 3 obsahuje tři nejlepší tenisty a tenistky dle žebříčku Jihočeské tenisové župy z roku 1933 bez německých tenistů.¹⁷

Muži	Ženy
1. Votýpka, LTC Tábor	1. Prošková, LTC Benešov
2. Prokeš, ČLTC České Budějovice	2. Cermanová, ČLTK J. Hradec
3. Nikodém, ČLTK J. Hradec	3. Balková, SK Pelhřimov

Tab. 4 obsahuje část žebříčku Jihočeské tenisové župy z roku 1939 bez německých tenistů.¹⁸

Muži	Ženy
1. Prokeš, ČLTC České Budějovice	1. Baborová, SK Třeboň
2. Homolka, ČLTC České Budějovice	2. – 3. Rejská, LTC Tábor
3. Mašát, LTC Pacov	2. – 3. Schlegehoferová, ČLTK Jihlava
4. Musil, SK Pelhřimov	4. Junková, LTC Tábor
5. Votýpka, LTC Tábor	5. – 6. Rolná, ČLTK Jihlava

Tab. 5 obsahuje část žebříčku Jihočeské tenisové župy z roku 1940 bez německých tenistů.¹⁹

Muži	Ženy
1. – 2. Horyna, SK Pelhřimov	1. Manová, ČLTC České Budějovice
1. – 2. Prokeš, ČLTC České Budějovice	2. Schlegehoferová, ČLTK Jihlava
3. – 5. Musil, SK Pelhřimov	3. Brunhoferová, ČLTC Č. Budějovice
3. – 5. Rychetský, ČLTK Jihlava	4. Grieszlová, SK Pelhřimov
3. – 5. Šáda, LTC Tábor	5. Hůrská, ČLTC České Budějovice

¹⁷ *Album jihočeského tenisu.* (1966). Bechyně.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Tamtéž.

V dobách okupace se od roku 1940 až do roku 1945 na území jižních Čech odehrálo pouze jediné mistrovství družstev. Bylo to roku 1943 v Českých Budějovicích. Tohoto mistrovství se zúčastnila pouze čtyři družstva. Ostatní ročníky mistrovství družstev byly zrušeny. Oficiálním důvodem byl nedostatek míčů, které se přestaly vyrábět a byly přidělovány klubům na odběrní listy dle registrovaných hráčů. Mistrovství jednotlivců Jihočeské tenisové župy se i přes omezené podmínky dále pořádala. V roce 1941 bylo evidováno v Jihočeské župě tenisové 536 registrovaných hráčů. Předsedou župy byl zvolen JUDr. Vladimír Rudolf z Tábora.²⁰

Období po druhé světové válce bylo provázáno celou řadou vnitropolitických konfliktů. Podzim 1947, který byl velmi neklidný, potom vedl k otevřené politické krizi, jež vyvrcholila v únoru 1948. Tehdy využili komunisté příležitosti a provedli mocenský převrat. Během pěti dnů této vládní krize se politická situace v Československu radikálně změnila. Nejdůležitější změna spočívala v nastolení mocenského monopolu komunistické strany.

Československý únor roku 1948 změnil výrazně dosavadní způsob života společnosti včetně jejích organizací. Jejich chod začali funkcionáři KSČ zásadním způsobem ovlivňovat. Změnami nezůstala zasažena ani oblast tělovýchovy. V té ihned začaly probíhat sjednocovací procesy. Řízení všech sportovních, tělovýchovných a turistických organizací se ujal dne 28. února 1948 Ústřední akční výbor Československé obce sokolské (ČOS), který o měsíc později, přesně 31. března 1948, vyhlásil vytvoření jednotné tělovýchovné organizace pod vedením ČOS. Sokol se stal organizací, která spravovala všechny sportovní svazy, spolky a kluby.²¹

Od roku 1949 se řídícím orgánem jihočeského tenisu stala krajská sekce tenisu České obce sokolské, od roku 1952 pak krajská sekce tenisu Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport.²² Od roku 1955 měl jihočeský tenis nově také svou krajskou sekci při Tělovýchovných sportovních organizacích ROH, v roce 1956 se obě řídící sekce spojili a zůstala krajská sekce tenisu SVTVS, od roku 1957 krajská tenisová sekce ČSTV.²³

²⁰ *Album jihočeského tenisu*. (1966). Bechyně.

²¹ Bublák, M. (2008). *Československý olympismus v období komunismu 1948 – 1989*. (Diplomová práce). Brno: Masarykova univerzita, s. 10.

²² Archiv sportu a tělesné výchovy Národního muzea v Praze, Tenis 1889-2007, inventář č. 84, NAD č. 184.

²³ SOA Třeboň, fond Tělovýchovné sportovní organizace ROH - KV České Budějovice, č. kartonu 3, signatura B1b/14.

Od roku 1955 byl předsedou jihočeského tenisu Antonín Juris. Ke dni 1.10.1956 bylo na území jižních Čech ustanoveno celkem 20 oddílů, z nichž 18 vyvíjelo činnost a pouze oddíly ve Volyni a Vodňanech nebyly organizačně spravovány. Celkový počet aktivních hráčů, do kterého byly zahrnuty všechny věkové kategorie, byl 1920. Kategorii dospělých tvořilo v rámci jihočeského tenisu 621 aktivně hrajících členů, kategorii dorostu 683 členů a žactva 616 členů. V kraji bylo evidováno 48 tenisových dvorců a výhled na rok 1957 plánoval vybudování dalších pěti nových. V řadách jihočeských tenistů byl jeden nositel I. výkonnostní třídy, 26 nositelů II. výkonnostní třídy, 109 nositelů III. výkonnostní třídy a 29 nositelů výkonnostní třídy mládeže. Rozmach tenisu na území jižních Čech byl v tomto roce nejvíce patrný v přeborech jednotlivců. Krajského přeboru se zúčastnilo 50 mužů (v roce 1955 startovalo 31 mužů), 29 žen (v roce 1955 startovalo 13 žen), 67 dorostenců a dorostenek (v roce 1955 startovalo 32 dorostenců a dorostenek) a v kategorii žactva, která byla v roce 1956 pořádána poprvé, startovalo 66 žáků a žákyň.

V roce 1958 byl zvolen předsedou krajské sekce tenisu Václav Dlouhý.

V kraji bylo roku 1959 z celkového počtu 1339 aktivních hráčů 221 registrovaných. Celkem působilo v kraji 18 tenisových oddílů s celkovým počtem 56 tenisových dvorců. Registrováni byli celkem 3 rozhodčí III. třídy, 2 rozhodčí II. třídy a 2 rozhodčí I. třídy. Dobrovolných trenérů tenisu bylo ve III. třídě registrováno 23, ve II. třídě 7 a pouze Jan Hofman ze Spartaku Písek byl trenérem I. třídy.

Předsedou sekce tenisu Jihočeského kraje byl zvolen v roce 1963 Miloš Črhán z Pelhřimova.

V roce 1965 byl novým předsedou zvolen Miloslav Hlaváček z Bechyně a byla vypracována podrobnější evidence tenisových oddílů na jihu Čech (*viz příloha 9*).²⁴

Od roku 1969, kdy vznikly Český tenisový svaz a Slovenský tenisový zväz, byl zvolen nový vedoucí orgán Československá tenisová asociace. Od roku 1970 byl tenis na českém území řízen Československým tenisovým svazem a jednotlivými KV ČSTV.²⁵

V roce 1985 evidoval jihočeský tenis 63 oddílů.²⁶

Od vzniku samostatné České republiky je vrcholnou tenisovou organizací Český tenisový svaz. Na území jižních Čech je tenis řízen Jihočeským tenisovým svazem.

²⁴ SOA Třeboň, fond KV ČSTV České Budějovice, č. kartonu 47, signatura B26/27.

²⁵ Archiv sportu a tělesné výchovy Národního muzea v Praze, Tenis 1889-2007, inventář č. 84, NAD č. 184.

²⁶ Činnost výboru tenisového svazu Jč. KV ČSTV za rok 1985. (1985). České Budějovice.

V roce 1995 působilo v jižních Čechách celkem 51 tenisových oddílů s 3884 členy a 214 tenisovými dvorci. Předsedou Jihočeského tenisového svazu byl v tomto roce Ing. Jaroslav Zíb z Písku.²⁷

V roce 1998 bylo v jižních Čechách registrováno již 56 tenisových oddílů se 4380 členy. Předsedou byl Jiří Doubek z Pelhřimova, který v této funkci působí dodnes.²⁸

Celkem 48 tenisových oddílů evidoval Jihočeský tenisový svaz v roce 2005. V kraji působilo v tomto roce 1347 registrovaných hráčů.²⁹

V roce 2010 působilo v na území jižních Čech 53 tenisových oddílů s 1448 registrovanými hráči.³⁰

V roce 2012 bylo v Jihočeském tenisovém svazu zaregistrováno celkem 75 oddílů.³¹

4 Historie tenisu na území jižních Čech

Tenis se na území jižních Čech začal hrát již koncem 19. století. V této době zde vznikla čtyři největší tenisová centra, která svou činnost vyvíjí dodnes. Během své historie prošla tenisová centra na jihu Čech mnohdy velmi těžkými obdobími. Jednalo se zejména o období obou světových válek, či vnitropolitickým reorganizací. Nejvíce historických informací se dochovalo v kronikách největšího tenisového oddílu na jihu Čech, kterým je od roku 1900 tenisový klub dnes mající název LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice. Dobové kroniky a ročenky si členové tenisového oddílu vedou také v Pelhřimově. K největším tenisovým centrům v jižních Čechách patří i tenisové oddíly v Táboře a Písku.

²⁷ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 1995.* (1995). České Budějovice.

²⁸ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 1998.* (1998). České Budějovice.

²⁹ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2005.* (2005). České Budějovice.

³⁰ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2010.* (2010). České Budějovice.

³¹ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2012.* (2012). České Budějovice.

4.1 České Budějovice

4.1.1 Historie tenisu v Českých Budějovicích před první světovou válkou

ČLTC

Tenis se v Českých Budějovicích začal hrát v roce 1895. Tehdy se hrálo na soukromém pozemku rodiny Zátků v Haasově ulici, v místech, kde nyní stojí Jirsíkovo gymnázium. Zde byla postavena písková hřiště.³² První tenisový klub s názvem ČLTC České Budějovice vznikl ve městě v roce 1900. Od dob vzniku působila v klubu celá českobudějovická společnost i tenis nehrající. Pozemek, kde byla písková hřiště, prodali bratři Zátkové v roce 1901 státu, který jej využil po stavbu nového českého gymnázia. Po delším jednání byl klub přestěhován na pozemek v Otakarově ulici do míst dnešní hudební školy a zřídil zde dvě nová hřiště (*viz příloha 2*). Na počátku se klub potýkal s finančními problémy, ale díky obětavosti několika jeho členů se tento nelehký stav během poměrně krátké doby zlepšil. V roce 1908 přišla však sezóna, kdy bylo nutné opět řešit nové umístění klubu ve městě. Důvodem bylo položení základního stavebního kamene zdejší Maticí školskou pro výstavbu hudební školy. Dr. Hezký společně s dalšími členy výboru získal úvěr ke zřízení nových hřišť na Josefském náměstí, známého pod dnešním názvem Palackého. Tento pozemek město České Budějovice pronajalo klubu na delší období, a tak v roce 1909 bylo otevřeno nové hřiště. V těchto dobách byl zájem o tenis jen v nejužší společnosti. Široká veřejnost sportu vůbec nepřála.³³ Přesto se tenis na Josefském náměstí stále hrál a v klubu působilo v roce 1912 několik členů (*viz příloha 6*).

DLTK

Tenis byl v období před první světovou válkou oblíben i mezi budějovickými Němci. Neoficiálně zde existoval i německý tenisový spolek. Němečtí tenisté hráli tenis původně v zahradě Německého domu.³⁴ Velkoryse pojatý tenisový areál na tzv. Deutscher Sportplatz v Krumlovských alejích začali budovat za vydatného přispění

³² 70 let tělovýchovy na Českokrumlovském předměstí v Českých Budějovicích. (1965). České Budějovice, s. 56.

³³ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 22-24.

³⁴ Böhm, W., & Zdiarsky, E. (1904). *Die Stadt Budweis*. Budweis: Im Verlage der Verfasser, s. 61.

radnice v roce 1905.³⁵ K oficiálnímu založení Deutscher Lawn-Tennis-Klub Budweis došlo v roce 1911. Jeho zakládajícím činovníkem byl L. Zeidler.³⁶ Společná činnost obou klubů pokračovala až do začátku první světové války.

4.1.2 Historie tenisu v Českých Budějovicích mezi světovými válkami

ČLTC

Ve dvacátých letech byla tenisová hřiště rozšířena na celou polovinu Josefského náměstí i na plochu, dnešního kostela. Klub po dobu čtyř let disponoval celkem dvanácti hřišti, jež však nebyla v létě plně využita. Hřiště na náměstí byla využita i v zimním období jako umělé kluziště, velmi hojně navštěvované. Tento zimní provoz přinášel do klubové pokladny nemalé finanční prostředky. Klub nebyl nikým dotován a musel žít z vlastních prostředků, jež získával pouze členskými příspěvky. Pro normálního člena činily příspěvky 100 korun, příspěvek mladých pak činil 40 korun. Zájezdy si platil každý účastník sám. Klub platil pouze pohoštění klubu, který hostoval při závodech.³⁷ Tradici turnaje O mistrovství Č. Budějovic, který byl schválen Československou tenisovou asociací, založil ČLTC v roce 1923. První ročník se konal od 29. června do 7. července. Ve finále mužské dvouhry zvítězil Holoubek nad Hůrským, ve finále dvouhry žen Stegmannová (DLTK) nad Rybičkovou, ve čtyřhře Hůrský - Zubaníková. Tento turnaj se pak hrál každoročně a dosáhl velké popularity.³⁸ Koncem dvacátých let měl klub kolem čtyřiceti členů.³⁹

V roce 1936 se musel ČLTC České Budějovice opět stěhovat. Nastal problém s opatřením vhodného pozemku pro nové dvorce a potřebného finančního zajištění nové stavby. Městská správa nabízela jako náhradu různé nevyhovující objekty. Neúnavným prosazováním nároků na vhodný objekt získal klub pozemek na Dlouhé louce. Předsedou klubu tehdy byl akademický malíř profesor E. Pitter. Na tvorbě nového tenisového stánku se významně podílel právní referent města JUDr. Maxmilián Mencl a čestný předseda ČLTC F. Beránek. I tato lokalita ovšem nebyla úplně bez závad.

³⁵ V místech kde dnes stojí hlavní plocha zimního stadiónu – Budvar arény.

³⁶ SOA Třeboň, Policejní ředitelství Č. Budějovice, č. kartonu 812, č. rejstříku 602, výměr c.k. místodržitelství Praha ze dne 6.11. 1911.

³⁷ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 24-25.

³⁸ Jihočeský sportovní týdeník, roč. 2, č.22, 25. 7. 1923.

³⁹ Čerpáno z kroniky současného LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

Problém se vyskytl s vodou, které byl v daném místě nedostatek. Problematická byla také finanční situace. Klub již nemohl počítat s přínosem z umělého kluziště a byl předpoklad vysokého nájemného. Místo bylo poměrně vzdálené a málo osídlené. Dal se očekávat odchod starších členů z klubu. Úspěšné jednání předsedy kluby E. Pittera na městské správě situaci vylepšilo. Situační plán hřiště a klubovny, na kterém se vedení klubu dohodlo a který byl po odborné stránce schválen architektem Ing. Ardeltem a příznivě přijatý župou, doplnilo město zahradním plánem městského architekta V. Nováka. Město také zdarma dodalo veškerou zeleň včetně neopadávajících habrů na zelené stěny a javorů jasanovitých odpuzujících hmyz. Klub měl navíc povoleno bezplatně užívat vodu ze sádeckého rybníka.⁴⁰

Tenisté ČLTC České Budějovice byli také účastníky soutěží v rámci Jihočeské tenisové župy. V mistrovství smíšených družstev patřil ČLTC k nejlepším a v roce 1937 v něm dokonce zvítězil. Mezi nejlepší tenisty tohoto období v klubu patřili Prokeš a Homolka.⁴¹

K vyplavení tenisového areálu na Dlouhé louce rozvodněnou Vltavou došlo v březnu 1938. Exhibilicí Síby s Pachovským bylo hřiště slavnostně otevřeno 16.6.1938.⁴²

DLTK

Ve dvacátých letech patřil Německý tenisový klub DLTk Budweis k nejvýznamnějším německým sportovním klubům ve městě. K dispozici měl vlastní areál v Krumlovských alejích s pěti kurty a jedním centrálním dvorcem. Ten měl jako jeden z prvních u nás umělé lajny. Členové klubu byli německé a židovské národnosti a klub byl členem Deutscher Lawn-Tennis-Verband der Tschechoslowakei (DLTV). Časté styky měl ale se svým českým rivalem ve městě, kterým bylo ČLTC. Hráči obou klubů se zúčastňovali pořádaných turnajů a častá byla i vzájemná utkání družstev. Výkonnostní převahu si ČLTC udržoval po celé meziválečné období. Důkazem toho byla nepřetržitá série vítězství českých hráčů v turnaji O mistrovství Českých Budějovic. Potvrzením dobrých vztahů mezi kluby bylo také občasné sestavování společného reprezentačního družstva Českých Budějovic, ve kterém byli hráči obou

⁴⁰ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 25-26.

⁴¹ Čerpáno z kroniky současného LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

⁴² Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 27.

klubů a sehrávali zápasy se soupeři z jiných měst. Na počátku dvacátých let byli nejlepšími hráči a hráčkami DLTK Stegmann, Kuchlet, Gellertens, Arnstein, Kopperl, Ferus, Bilowitzki a Stegmannová. Stejně jako ČLTC pořádal také německý klub několik soutěží a turnajů. Od roku 1922 lokální tenisový turnaj a od roku 1925 pak mezinárodní turnaj o mistrovství jižních Čech.⁴³ Tohoto turnaje se v roce 1926 zúčastnili i špičkoví českoslovenští hráči německé národnosti Seyka a Kohrer. V roce 1927 to byli Gottlieb, Soyka, Menzel a Kohrer. V témže roce se turnaje zúčastnili i špičkoví čeští hráči Dr. Just a ing. Havelka.⁴⁴

Celostátní mistrovství Němců žijících v Československu pořádal DLTK v srpnu 1931.⁴⁵ V polovině třicátých let měl DLTK okolo 80 členů. K nejlepším hráčům v té době patřili Kende, Enderl a Sinek. Vztahy mezi Němci a Židy v tomto klubu se vinou silícího antisemitismu v Německu vyhroutily v polovině třicátých let. Židovská část členstva měla totiž početní převahu a na rozhodující valné hromadě v roce 1936 Němce přehlasovala. Část německých hráčů pak dokonce z klubu odešla a přešla do ČLTC, či zanechala činnosti. V roce 1938 byli ve vedení DLTK Budweis Friedrich Herring-Frauensdorf (spolumajitel a ředitel firmy Hardtmuth), Dr. Richard Krepsch a Dr. Karl Urtz.

V roce 1938 byl předsedou původního Lawn Tennis Klub – DLTK Dr. Herring – Frankensdorf, místopředsedou Dr. Richard Krapach a jednatelem Dr. Karl Urtz.⁴⁶

Sokol

Sokolský tenis v Českých Budějovicích datuje počátek své historie do roku 1929, kdy bylo postaveno pět tenisových dvorců na Sokolském ostrově. Později byl k těmto pěti kurtům přistavěn i centrální dvorec. Prvním předsedou Sokola byl zvolen pan Myška. Dále následovali Dr. Hulec, Vonášek, Škáva a Valenta. K. Valenta hráče také trénoval. Tenisté Sokola I se zapojili do mistrovských i přátelských turnajů. Účastnili se také Sokolských závodů župy Husovy a Přeboru československé obce sokolské. K nejlepším hráčům patřili Škáva, Valenta, Chvátal, Mentlík a Kovařík.⁴⁷

⁴³ Budweiser Zeitung 23. 5. 1925.

⁴⁴ Jihočeský sportovní týdeník, roč. 5, č. 6, 16. 6. 1926 a Jihočeské listy 25. 5. 1927.

⁴⁵ Budweiser Zeitung 19. 8. 1931.

⁴⁶ SOA Třeboň, Policejní ředitelství Č. Budějovice, č. kartonu 812, č. rejstříku 602, Zápisy z valných hromad DLTK konaných 26. 4. 1938, 26. 4. 1939 a 27. 2. 1941.

⁴⁷ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 32-33.

4.1.3 Historie tenisu v Českých Budějovicích v dobách okupace

ČLTC

Během druhé světové války se tenis hrál. Byl však nedostatek míčů. Obehrané míče se zasílaly zpět k výrobcí a ten je inovoval. Ale i těchto míčů byl nedostatek a tak většina dvorců v Českých Budějovicích často zela prázdnotou.⁴⁸ ČLTC České Budějovice se stal vítězem jediného ročníku mistrovství smíšených družstev Jihočeské tenisové župy, které se v tomto období konalo pouze v roce 1943.⁴⁹

DLTK

Během druhé světové války byl tenis na okraji zájmu zdejších německých oficiálních míst i vedení tělovýchovy. Příliš připomínal Anglii, chyběl mu branný prvek, a hrála ho vyšší společnost, jež byla většinou spíše vlažná k nacismu. Předsedou původního Lawn Tennis Klub – DLTK v roce 1938 byl Dr. Herring – Frankensdorf, místopředsedou Dr. Richard Krapsch a jednatelem Dr. Karl Urtz. V tomto složení působil výbor klubu i po valné hromadě, která se konala 26.4.1939. Od roku 1939 spadl DLTK Budweis pod Gau 17 Ostmark des NSRL Wien. Teprve až na valné hromadě 27. 2. 1941 byl DLTK jako poslední z německých sportovních klubů ve městě převeden do NSTSg. Budweis, kam byl zařazen jako Fachschaft Tennis. Jeho vedoucím se stal Karl Ferus.⁵⁰

4.1.4 Historie tenisu v Českých Budějovicích od roku 1945 do roku 1960

Po skončení druhé světové války byly v Českých Budějovicích dva tenisové kluby – ČLTC a tenisový klub Sokola I. Na místě německých tenisových dvorců se začalo s výstavbou mrazíren a zimního stadionu. Z činnosti klubu ČLTC je třeba vyzvednout každoroční pořádání celostátního turnaje. V předválečných letech se soutěž jmenovala pohárové mistrovství města Českých Budějovic, v letech 1946 až 1948 Beránkův memoriál. Největšími osobnostmi tohoto období byli v ČLTC Prokeš, který

⁴⁸ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 33-34.

⁴⁹ Čerpáno z kroniky současného LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

⁵⁰ SOA Třeboň, Policejní ředitelství Č. Budějovice, č. kartonu 812, č. rejstříku 602, Zápisy z valných hromad DLTK konaných 26. 4. 1938, 26. 4. 1939 a 27. 2. 1941.

vedl krajský žebříček v letech 1946 a 1948, dále pak Ing. Kroutl, Mládková a Borovičková. Činnost ČLTC skončila v roce 1949, kdy byl klub začleněn do TJ Koh – i – noor, pokračovatelky TJ Sokol II.⁵¹

Z popudu krajského výboru Sokola dne 1. listopadu 1950 proběhlo jednání zástupců závodní sokolské jednoty Koh – i – noor a Sokola II o složení obou jednot.

K 1. lednu 1951 se osudy obou jednot spojily a vzniklá jednota si dala název Sokol Koh – i – noor.

Značný dopad na československou tělovýchovu i na život jednoty měl Zákon ze dne 12. prosince 1952 o organizaci tělesné výchovy a sportu.⁵² Došlo k reorganizaci celého systému tělovýchovy a v tenise se to projevilo vazbou oddílu na závodní skupiny ROH. V rámci ROH byly ustanoveny tzv. Dobrovolné sportovní organizace (DSO) jednotlivých odborových svazů. Pro dřevoprůmyslové odvětví, do něhož patřil národní podnik Koh – i – noor tužkárna L. & C. Hardtmuth, byla ustanovena DSO Tatran. A tak došlo k opětovnému přejmenování jednoty na Tatran Koh – i – noor. V roce 1955 skončili tenisté Tatrane Koh – i – noor v krajské přeboru smíšených družstev dospělých na druhém místě.

Reorganizace měla dopad i na TJ Sokol I. Podle tohoto zákona přešel majetek Sokola I na závodní skupiny ROH. Pro potravinářské odvětví byla ustanovena DSO Slavoj a jednota byla přejmenována na TJ Slavoj.

Na Sokolském ostrově byly tenisové dvorce zrušeny v polovině padesátých let. Důvodem bylo rozšiřování sousedního stadionu.⁵³

Zákon o organizaci tělovýchovy ze dne 20. prosince 1956 odráží další reorganizaci v systému tělesné kultury.⁵⁴ V tomto roce se stali tenisté TJ Tatran Koh – i – noor vítězi krajského přeboru smíšených družstev dospělých.

V roce 1957 došlo k definitivnímu uspořádání systému tělesné kultury, na jehož základě se oddíl stal součástí TJ Tatran. Československá tělovýchova se odloučila od ROH a zformovala se v samostatnou sportovní organizaci ČSTV.⁵⁵

⁵¹ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 34-35.

⁵² Bosák, E. (1969). *Stručný přehled vývoje sportovních odvětví v Československu*. 1. díl. Praha: Olympia, s. 94-98.

⁵³ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 35.

⁵⁴ Bosák, E. (1969). *Stručný přehled vývoje sportovních odvětví v Československu*. 1. díl. Praha: Olympia, s. 112.

⁵⁵ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 36.

Následující rok se stali tenisté TJ Tatran České Budějovice poprvé účastníky divize a o rok později přijala jednota název TJ Koh – i – noor.

Krajským přeborníkem mužů se v roce 1959 stal František Jankovský. V dorostenecké kategorii patřili k nejlepším bratři Podlahové.⁵⁶

4.1.5 Činnost největších tenisových oddílů v Českých Budějovicích od roku 1960 do roku 1989

TJ Koh – i – noor

Celostátní turnaj O cenu města České Budějovice pořádali tenisté TJ Koh – i – noor od roku 1960.

Oddíl svou činnost zaměřil na výchovu mladých tenistů. V roce 1961 dorostenci oddílu vyhráli krajský přebor a v následné kvalifikační skupině skončili na druhém místě. Žák M. Edelmann byl v krajském přeboru jednotlivců na prvním místě a ve své soutěži rovněž zvítězilo družstvo žáků.

V roce 1962 byl M. Edelmann na druhém místě krajského žebříčku starších žáků a M. Vaníček byl krajským přeborníkem v mužích. Mezi nejlepší hráče oddílu v tomto období patřili M. Edelmann, P. Podlaha, F. Jankovský, J. Hejlek, A. Hejlek, V. Kroutlová a další.

V roce 1967 obsadili v kategorii mužů první tři místa krajského žebříčku P. Podlaha, F. Jankovský a M. Vaníček. Přeborníky kraje ve čtyřhře byli P. Podlaha a V. Louda, ve smíšené čtyřhře P. Podlaha a D. Kupcová.

V následujícím roce vyhrálo družstvo dospělých II. ligu. V krajském žebříčku se na druhém místě v kategorii mužů umístil Jankovský. Dorostenci Berka a Kupcová byli na prvních místech ve svých kategoriích. Starší žákyně Bayerlová byla na druhém místě, stejně tak mladší žák Pařízek.

V soutěžích si nejlépe v roce 1970 vedli oddíloví dorostenci A. Hejlek, P. Bayerl, D. Bayerlová a starší žákyně A. Rubešová, čemuž odpovídalo i umístění na předních místech krajského žebříčku.

Smíšené družstvo dospělých hrálo opět divizi v roce 1971 a skončilo na pátém místě. „B“ družstvo hrálo v tomto roce KP II. třídy a „C“ družstvo bylo třetí v okresním

⁵⁶ Čerpáno z kroniky současného LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

přeboru. Stejně tak dorostenci v přeboru krajském. Do celostátního žebříčku se dostal starší žák J. Nedvěd, který byl šestý. Dále pak dorostenec J. Hacker a D. Bayerlová.

V roce 1972 došlo k značnému rozšíření areálu na Dlouhé louce, když bylo postaveno pět nových dvorců. Svou činnost v tomto roce také zahájila tenisová škola, kterou vedla trenérka Holečková. „A“ družstvo dospělých skončilo v divizi třetí. Výrazných úspěchů dosáhla především dorostenka D. Bayerlová, která jako krajská přebornice startovala na mistrovství ČSSR v Litvínově a v celostátním žebříčku skončila devatenáctá.

D. Bayerlová byla nejlepší hráčkou oddílu i v roce 1973. Stala se krajskou přebornicí ve všech soutěžích a odnesla si vítězství z celostátního turnaje ve Vsetíně a Českých Budějovicích. Úspěšný byl také dorostenec J. Hacker, který vyhrál celostátní turnaje v Týnci nad Vltavou a Českých Budějovicích. Výborně si vedla v KP družstva dospělých. „B“ družstvo vyhrálo I. třídu, stejně tak „C“ družstvo II. třídu. Dorostenci i družstvo žáků byli v KP druzí. Slabší výkon podalo „A“ družstvo v divizi, kde skončilo z deseti účastníků na devátém místě.

Rok následující už nebyl tak úspěšný a družstva se umístila v druhé polovině tabulek svých soutěží. Vynikajícího úspěchu ovšem dosáhla D. Bayerlová, která se stala akademickou mistryní republiky.

P. Bayerl vyhrál v roce 1975 přebor kraje. Oddíl měl na celostátním žebříčku 4 hráče. Na krajském žebříčku bylo hráčů 38.

Rok 1976 znamenal sestup z „A“ družstva z národní ligy do KP I. třídy.

V roce 1977 vyhrálo družstvo dorostu KP a žáci skončili druzí. M. Vaníček se stal vítězem XIV. ročníku celostátního turnaje kategorie „A“ v Českých Budějovicích.

Mláď oddílu dosáhlo v roce 1978 poprvé v novodobé historii českobudějovického tenisu „double“. Krajský přebor vyhrál dorost i žactvo. Ani jedno z družstev se v následné kvalifikaci do přeboru ČSR neprobojovalo. Na krajském přeboru jednotlivců docílil oddíl největšího úspěchu v kategorii staršího žactva. Přeborníkem kraje se v této kategorii stal M. Bayerl a společně s Jankovským získal i titul ve čtyřhře. Ve starších žákyních zvítězila M. Bozděchová.

V roce 1979 zemřel dlouholetý předseda oddílu primář MUDr. Josef Podlaha, kterého ve funkci nahradil JUDr. Jan Nádravský. Vítězem krajského přeboru mladšího žactva se stal Hůrka, v kategorii staršího žactva zvítězili Luzum a Bozděchová. Stav členské základny oddílu byl 229 členů.

Roku 1980 dosáhla v soutěžích družstva i jednotlivci značných úspěchů. „A“ družstvo dospělých obsadilo v Národní tenisové lize páté místo. „B“ družstvo, které v tomto roce hrálo KP I. třídy, obsadilo druhé místo a „C“ družstvo skončilo v KP II. třídy čtvrté. Družstva dorostu a žactva vyhrála krajský přebor ve svých kategoriích.

M. Bayerl dosáhl nerychlejšího výkonnostního růstu v oddíle v roce 1981. Hrál ve finále krajského přeboru ve smíšené čtyřhře a v okresním přeboru ve dvouhře. Byl přeborníkem kraje ve čtyřhře a vítězem krajského halového turnaje mužů. Devíti vítězstvími v Národní tenisové lize výrazně pomohl družstvu k pátému místu. Na celostátním žebříčku mu v kategorii mužů patřilo 108. místo, v kategorii dorostu byl 38. Družstvo žactva vyhrálo v tomto roce krajský přebor. Oddíl měl v soutěžích zapojených celkem 21 družstev, což byl největší počet v ČSSR.

V roce následujícím měl oddíl v soutěžích již 25 družstev. „A“ družstvo, které obsadilo v Národní tenisové lize páté místo, hrálo ve složení P. Bayerl, M. Bayerl, R. Leder, M. Vaníček, M. Bozděchová a Z. Tomečková. Dorostenci si vybojovali titul přeborníka kraje a postup do přeboru ČSR. Titul přeborníka kraje získalo i žactvo. V okresním přeboru zvítězila „B“ družstva dorostu i žactva a postoupila do krajského přeboru. V krajských žebříčcích se na prvních místech umístili M. Vaníček (muži), M. Bayerl a M. Bozděchová (dorost) a Bůrka (žáci).

Trvalým problémem i v roce 1983 zůstávala otázka dotací na činnost a vybavení. Po čtyřech letech v Národní tenisové lize obsadilo „A“ družstvo 8. místo a sestoupilo do krajského přeboru. Příčinou neúspěchu byla především nízká výkonnost žen. Ale také fakt, že většina hráčů studovala mimo město a možnost tréninku byla minimální. Největšího úspěchu dosáhlo „C“ družstvo žactva, které postoupilo do krajského přeboru. Krajskými přeborníky se stali dorostenci Varvařovský a Panclová. Nejlepším sportovcem oddílu byl M. Bayerl, který vyhrál turnaj v Blatné a Prachaticích. Na celostátním žebříčku mu patřilo 66. místo.

Systém tréninku byl v oddíle změněn v roce 1984. V zimním i letním období se přešlo na výběrový způsob, který zahrnoval práci pouze s tenisty, kteří se na krajských žebříčcích umístili do pátého místa. Tím se ovšem na řadu kvalitních tenistů nedostalo. Do soutěží bylo přihlášeno celkem 18 družstev. Vítězstvím v krajském přeboru si „A“ družstvo vybojovalo návrat do Národní tenisové ligy. Také „A“ družstvo dorostu vyhrálo krajský přebor. Krajskou přebornicí žen i dorostenek se stala Pilsová.

V sezóně 1985 dosáhlo „A“ družstvo dospělých do té doby největšího úspěchu v NTL, kde se umístilo na třetím místě. Celkově byla tato sezóna pro oddíl velmi

příznivá. Do NTL se probojovalo i „B“ družstvo. Krajský přebor vyhrálo i družstvo dorostu. Do krajského přeboru postoupilo „C“ družstvo dorostu. V krajském přeboru mužů zvítězil M. Bayerl ve dvouhře a s P. Bayerlem i ve čtyřhře. V ženách zvítězila Ing. Novotná. Přeborníkem kraje v kategorii dorostu se stal Bůrka.

Celkem 18 družstev přihlásil oddíl do soutěží v roce 1986. Dvě družstva hrála NTL, sedm družstev hrálo krajský přebor a devět okresní přebor. V NTL se družstvům nedařilo a obě z ní sestoupila. Poprvé v historii jihočeského tenisu se stalo, že měl oddíl ve vyšší soutěži dvě družstva. Ukázalo se však, že to bylo nad jeho síly. „A“ družstva dorostu a žactva vyhrála krajský přebor. V následné kvalifikaci však neuspěla. Znovu se potvrdila nižší výkonnost hráčů našeho kraje. Hráči dokázali zvítězit v krajských soutěžích, ale v celorepublikovém měřítku již neuspěli. Krajským přeborníkem v mužích i v dorostu se stal Bůrka. V ženách zvítězila Ing. Novotná a v kategorii mladších žáků Maxa. Na krajském žebříčku se umístilo celkem 120 tenistů oddílu a na celostátním 15 tenistů. V tomto roce oddíl evidoval 242 členů.⁵⁷

V soutěžích družstev v roce 1987 získal oddíl ve všech kategoriích titul krajského přeborníka. Tím pádem se „A“ družstvo opět stalo účastníkem NTL. V jednotlivcích byl nejvýraznější postavou dorostenec Viktor Krupica, který obsadil první místo na krajském žebříčku dorostu a kategorii mužů byl třetí. Starší žák Martin Hadač v tomto roce vyhrál okresní přebor ve své kategorii. K 31.12.1987 evidoval tenisový oddíl celkem 203 členů.

O rok později měl oddíl v soutěžích přihlášeno celkem 18 družstev. Výsledkově se oddílu vůbec nedařilo. „A“ družstvo po roce v NTL skončilo na posledním místě a sestoupilo. Z družstev se nejlépe vedlo „A“ družstvu žactva, které vyhrálo svou skupinu a stalo se krajským přeborníkem. Starším žákům se dařilo i v jednotlivcích. Krajskými přeborníky se stali Jan Maxa a Eva Chamrová. Nejlépe postavenými hráči oddílu na krajských žebříčcích byli Kubala Milan (starší žáci) a Chamrová Eva (starší žákyně).

Z patnácti družstev, která byla přihlášena do soutěží pro rok 1989, se nejlépe dařilo „A“ družstvu dorostu, které skončilo na prvním místě. V okresních přeborech jednotlivců získali tenisté oddílu tituly ve všech kategoriích kromě starších žáků. V krajských přeborech vybojovali první místa Kubala Milan (dorost do 16 let) a Chamrová Eva (dorost do 16 let). Kubala Milan byl také jediným tenistou oddílu, který skončil na prvním místě krajského přeboru ve své kategorii. Po 17. listopadu 1989 došlo

⁵⁷ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 38 – 55.

k několika změnám také v oddíle TJ Koh – i – noor. Byl vytvořen návrh pro zvolení nového výboru oddílu, který byl volen na členské schůzi.⁵⁸

TJ Motor

Za přítomnosti devíti zakládajících členů byl tento tenisový oddíl založen 20.4.1965. Prvním předsedou byl zvolen Jiří Bícha. Jelikož oddíl nedisponoval vlastními dvorci a nebyl proto předpoklad pro jeho rozvoj, nebyl na vytvoření oddílu jednoty shodný názor. Oddíl měl jedinou možnost, jak zahájit svou činnost, kterou bylo začít na pronajatém dvorci od TJ Koh – i – noor. To byl ovšem důvod pomalého nárůstu členské základny. Oddíl se v prvním roce své existence nezúčastnil žádné soutěže, neboť většina jeho členů s tenisem teprve začínala. Pronajatý dvorec byl plně využit.

František Klouda byl v roce 1966 zvolen předsedou oddílu. Hráči se zúčastnili okresního přeboru a skončili na druhém místě. Stejného umístění dosáhli i v roce následujícím. V jednotlivcích nebyl v oddíle nikdo, kdo by se probojoval do závěrečných kol.

I v roce 1967 byla TJ Motor nájemníkem na dvorcích TJ Koh – i – noor a proto nemohla počítat s nárůstem počtu členů na patnáct, což byl počet, který byl směrodatný k zisku smlouvy na pronájem tenisového hřiště. Pro rozšíření své základny podal oddíl žádost na přidělení pozemku pro dva nebo tři tenisové dvorce.

V roce 1969 se smíšené družstvo umístilo na druhém místě okresního přeboru.

S nábořem mládeže začal oddíl v roce 1970. U většiny hráčů se projevil růst výkonnosti. Dopomohla tomu také možnost zahrát si s hráči TJ Koh – i – noor, kteří byli tenisově vyspělejší.

Smíšené družstvo dospělých vyhrálo okresní přebor v roce 1971. Do vyšší soutěže se však neprobojovalo.

V roce 1972 měl oddíl do soutěže přihlášená tři družstva. Družstvo dospělých obsadilo v okresním přeboru třetí místo a družstvo žáků čtvrté místo.

Následující rok se oddíl dohodl s odbíjenkáři jednoty a upravil si pro tenisové účely volejbalové hřiště na Střeleckém ostrově. Započal tak systematický trénink mládeže. Dospělí členové oddílu dále trénovali na dvorci TJ Koh – i – noor.

Celkem 40 členů mel oddíl v roce 1974. V. Voříšková se stala přebornicí okresu v mladších žákyních.

⁵⁸ Čerpáno z kroniky současného LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

„B“ družstvo dospělých v roce 1976 vyhrálo okresní přebor a postoupilo do KP II. třídy.

Stavba vlastního tenisového areálu ve Stromovce byla prosazena v roce 1977. Družstvo dorostu v tomto roce vyhrálo okresní přebor a postoupilo do krajského přeboru.

Do zkušebního provozu byly uvedeny dva nové dvorce v roce 1979. Výrazného úspěchu dosáhla R. Martinů, když vyhrála okresní i krajský přebor v kategorii mladších žákyň.

V následujícím roce vyhrálo „B“ družstvo dorostu okresní přebor i následnou kvalifikaci a zajistilo si účast v krajském přeboru.

Stavba tenisového areálu byla dokončena v srpnu 1981 a v září byl areál slavnostně otevřen. Nejúspěšnějším hráčem oddílu byl M. Martinů, který vyhrál oblastní turnaj v Prachaticích a v Milevsku a celostátní turnaj v Českých Budějovicích.

V roce 1982 měl oddíl 91 členů. V okresním měřítku měl zastoupení ve všech kategoriích. V krajském přeboru dorostu měl oddíl, jako jediný v kraji, dvě družstva.

Následující rok sestoupilo „B“ družstvo dorostu do okresního přeboru. „B“ družstvo dospělých vyhrálo okresní přebor. V následné kvalifikaci do vyšší soutěže neuspělo.

Na krajském žebříčku v roce 1984 měl oddíl 36 hráčů, což dokazovalo dobrou práci trenérů. V oddíle pracovalo 10 trenérů III. třídy a 5 trenérů IV. třídy. Za dlouholetou trenérskou činnost převzal ocenění K. Dědič.

V roce 1986 přihlásil oddíl do okresního přeboru devět družstev. Nejlepšího výsledku dosáhlo „B“ družstvo žactva (3. místo) a „B“ družstvo dorostu (2. místo). Teprve v tomto roce byla vypracována projektová dokumentace na rozšíření areálu o dvacetimetrový pás souběžný s pozemkem oddílu, kde mají být vybudována tři tenisová hřiště. V tomto roce evidoval oddíl 90 členů.⁵⁹

Smíšené družstvo dospělých skončilo v roce 1987 na šestém místě z osmi účastníků. Několik účastníků měl oddíl i na oblastních přeborech jednotlivců. V ani jedné věkové kategorii se však žádný hráč neprobojoval na přední místa. Z oddílových hráčů se v tomto roce na krajském žebříčku umístila Lencová (5. místo v ženách). V dorostenecké kategorii byl na druhém místě Diviš a na dvanáctém místě Šebrle. Šestým nejlepším starším žákem v kraji byl Hadač.

⁵⁹ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 55-61.

Dorostenec Diviš vyhrál v roce 1988 spolu s Kubalou čtyřhru krajského přeboru jednotlivců v této kategorii. V ženské kategorii dosáhla největšího úspěchu Lancová, která prohrála až ve finále. Krajský přebor starších žáků vyhrál V tomto roce Hadač.

V roce následujícím „A“ družstvo dospělých skončilo na šestém místě v KP I a „B“ družstvo na sedmém místě v KP II. Smíšené družstvo dorostu skončilo na pátém místě v KP I. Dorostenka Nožinová se stala krajskou přebornicí ve čtyřhře v tomto roce.⁶⁰

Start České Budějovice

K oficiálnímu založení oddílu tenisu došlo v roce 1977, kdy byl prvním předsedou zvolen Ing. V. Pokorný. Zprvu jen desetičlenný tenisový oddíl nedisponoval vlastními dvorci a trénink probíhal na pronajatých kurtech TJ Koh – i – noor a TJ Slavia VŠZ.

V roce 1978 se oddílu podařilo získat pozemek v ulici Na Sádkách a v březnu roku 1979 začala první etapa výstavby nového areálu. V témže roce oddíl evidoval osmnáct členů a v okresním přeboru měl přihlášena tři družstva. Nejvýraznějšího úspěchu dosáhlo smíšené družstvo dospělých, které skončilo druhé.

První etapa výstavby nového areálu, která zahrnovala čtyři nové dvorce s oplocení, byla dokončena v roce 1980 souběžně s postupem smíšeného družstva dospělých do KP II. třídy.

Následující rok začali tenisté s výstavbou centrálního dvorce s umělým povrchem. V témže roce se „A“ družstvu dospělých podařilo vyhrát KP II. třídy a postoupit mezi elitu kraje.

V roce 1982 byl dokončen centrální dvorec s umělým povrchem Nisaplast, který byl svého času jediný v jižních Čechách.

O rok později začal oddíl s výstavbou klubovny a šaten. Toho času měl oddíl 58 členů.

Slavnostní zahájení provozu dostavěného areálu proběhlo 21. listopadu 1984. Hodnota nově vybudovaného areálu přesahovala jeden milión korun.

V roce 1985 měl oddíl v soutěžích celkem devět družstev. Nejlépe si vedlo „B“ družstvo dospělých, které skončilo na děleném prvním místě v okresním přeboru. Nejvýraznějšího úspěchu v jednotlivcích dosáhla R. Martinů, která se v celostátním

⁶⁰ Čerpáno z kroniky tenisového oddílu TJ Motor České Budějovice.

měřítka umístila v první dvoustovce. M. Kochová byla třetí nejlepší veteránkou republiky.

„B“ družstvo dospělých a družstvo dorostu vybojovalo první místo v okresním přeboru v roce 1986, kdy oddíl registroval 70 členů.⁶¹

Následující sezónu hrála obě družstva dospělých v jedné skupině a obsadila třetí a šesté místo z osmi účastníků. Dorostenka Koubová prohrála až ve finále okresního přeboru jednotlivců. Nejlepšího umístění na krajském žebříčku dosáhl devátým místem Bohoněk v kategorii mladších žáků.⁶²

4.1.6 Činnost největších tenisových oddílů v Českých Budějovicích po roce 1989 do současnosti

TJ Koh – i – noor

Na členské schůzi konané 1. února 1990 byl novým předsedou zvolen Ing. Roman Leder. Z družstev oddílu se nejlépe dařilo „A“ družstvu dorostu, které skončilo na prvním místě. Krajskými přeborníky ve čtyřhře se v kategorii mužů stal pár Vaníček – Leder. Nejlepším dorostencem byl v tomto roce opět Milan Kubala, který vyhrál krajský přebor. Krajskou přebornicí se stala i Eva Chamrová, která zvítězila i ve čtyřhře. Na krajském přeboru žákyň zvítězila ve dvouhře i čtyřhře Vladimíra Uhlířová (viz příloha 11).⁶³ Nejlépe postavenými hráči oddílu na krajském žebříčku byli Eva Chamrová (1. místo v ženách a dorostenkách), Kubala Milan (1. místo v dorostencích) a Vladimíra Uhlířová (1. místo v mladších žákyních).

V roce 1991 se podařilo „A“ družstvu dospělých opět vyhrát krajský přebor a postoupit do divize, což byla nově vzniklá soutěž. Z družstev se dařilo také „A“ družstvu dorostu, které skončilo na prvním místě. Dorostenci Tomáš Kučera a Věra Zasadilová skončili na prvních místech krajských žebříčků. Nejlepší starší žákyní v kraji byla v tomto roce Vladimíra Uhlířová a nejlepším mladším žákem Martin Hadač. Novým předsedou oddílu byl zvolen Miroslav Vaníček st. V tomto roce Ing. J. Luzum

⁶¹ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 66-71.

⁶² Čerpáno z kroniky tenisového oddílu Start České Budějovice.

⁶³ Pozdější vynikající deblistka, která získala několik titulů na okruhu WTA. V roce 2007 byla v semifinále US Open ve čtyřhře.

poprvé zavedl možnost zimních tréninků v minihale o rozměrech 6x16 metrů (viz příloha 12).

5. října 1992 došlo ke změně v názvu tenisového oddílu. Do klubu vstoupila firma Libra a tenisový oddíl nesl nový název LTC Libra České Budějovice. Z hlediska výsledků družstev byla tato sezona hodnocena jako průměrná. V jednotlivcích patřili k nejlepším tenistům v kraji Kučera (1. místo v mužích a dorostu) a Uhlířová (1. místo v dorostenkách a starších žákyních).

Do té doby největšího úspěchu dosáhlo „A“ družstvo dospělých v roce 1993, když obsadilo první místo v divizi. Nejlepší sportovkyní klubu byla Vladimíra Uhlířová, která na krajském žebříčku obsadila v dorostenkách první místo a v ženách druhé místo.

Do druhé nejvyšší soutěže smíšených družstev, II. ligy, postoupilo „A“ družstvo v roce 1994. Z družstev se krajskými přeborníky stali hráči „B“ družstva dospělých, kteří postoupili do divize a starší žáci. Nejlepším tenistou kraje v kategorii mužů byl v tomto roce Jan Maxa. Nejlepší dorostenkou Vladimíra Uhlířová, která skončila na druhém místě v kategorii žen. Naděa Edelmanová byla první v kategorii mladších žákyní.

Následující rok postoupilo „A“ družstvo dospělých do první ligy smíšených družstev. Vítězem divize a postupujícím do druhé ligy se v roce 1995 stalo „B“ družstvo dospělých. „A“ družstvo dorostu zvítězilo v lize dorostu. Přeborníky kraje v kategorii mladších žáků se stali tenisté „A“ družstva mladších žáků. Krajský žebříček v kategorii mužů vedl Tomáš Kučera. Krajskou přebornicí v ženách se stala Vladimíra Uhlířová. Na oblastním přeboru mladších žáků a žáky zvítězili Jiří Linha a Darina Berková.

V první lize dospělých obsadilo „A“ družstvo v roce 1996 třetí místo. Nejlepšími hráči družstva byli Bayerl, Rajzlová, Krupica a Bůrka (viz příloha 13). „B“ družstvu se ve druhé lize nedařilo a sestoupilo. V dorostenecké lize obsadila první dvě příčky družstva LTC Libra České Budějovice. Jihočeský přebor vyhrálo i družstvo mladších žáků. Na krajském žebříčku byli ve svých kategoriích na prvních místech Robert Royt (dorostenci), Linha Jiří (mladší žáci), Uhlířová Vladimíra (ženy), Hlavová Renata (dorostenky) a Berková Darina (mladší žákyně).

Prvoligovou příslušnost si zachovali tenisté LTC Libra České Budějovice i pro rok 1998, když na vlastních dvorcích porazili v rozhodujícím zápase „B“ družstvo pražské Slavie 8:1. Své kategorie vyhrála v roce 1997 smíšená družstva dorostu, starších i mladších žáků. Na prvních místech krajských žebříčků byli v tomto roce Royt Robert (muži), Špaček Ondřej (dorostenci), Linha Jiří (starší žáci), Uhlířová Vladimíra (ženy) a v mladších žákyních Berková Darina (viz příloha 14).

Velice dobře si vedla družstva v roce 1998. „A“ družstvo dospělých skončilo v první lize na třetím místě. Do druhé ligy postoupilo „B“ družstvo. Ve svých kategoriích zvítězila i družstva dorostu a staršího žactva. Krajskou přebornicí v ženské kategorii se stala Hlavová. Vladimíra Uhlířová obsadila první místo v krajském žebříčku v kategorii žen. Ve starších žácích byl první Jiří Linha a ve starších žákyních Darina Berková. V tomto roce byla do provozu uvedena nová tenisová hala LTC Libra České Budějovice se dvěma tenisovými dvorci.

I v roce 1999 se tenisté „A“ družstva dospělých vyhnuli sestupu z první ligy. Ve druhé lize se udrželo „B“ družstvo dospělých. Své kategorie vyhráli dorostenci a starší žáci, kteří postoupili do republikového finále. Nejlépe hodnocenými tenisty LTC Libra České Budějovice v kraji v tomto roce byli Špaček Ondřej (1. místo v mužích), Linha Jiří (1. místo v dorostencích) a Berková Darina (1. místo ve starších žákyních).

„A“ družstvo dospělých uhájilo první ligu i pro rok 2001. Krajskými přeborníky ve svých kategoriích se v roce 2000 stali Royt Robert (muži), Linha Jiří (dorostenci) a Berková Darina (dorostenky).

Krajskými přeborníky v roce 2001 se stali tenisté LTC Libra České Budějovice Jiří Linha (muži) a Darina Berková (ženy).

Nejlepšími tenisty oddílu v roce 2002 byli sourozenci Linhovi. Jiří Linha byl na prvním místě krajského žebříčku v mužské a dorostenecké kategorii. Zuzana Linhová byla třetí nejlepší mladší žákyní v České republice. Nejlepšími hráčkami v kraji z oddílu LTC byly ještě Vladimíra Uhlířová (ženy) a Lenka Danielová (dorostenky).

K tenistům, kteří byli v roce 2002 na prvních místech krajských žebříčků, přibyl v roce 2003 mladší žák Tomáš Hájek.

V roce 2004 sestoupilo „A“ družstvo dospělých z první ligy. Do republikového finále postoupilo v tomto roce družstvo starších žáků, které vyhrálo oblastní soutěž. Z hráčů a hráček LTC Libra České Budějovice byly na prvním místě krajského žebříčku Vladimíra Uhlířová (ženy), Barbora Božková (dorostenky) a Zuzana Linhová (starší žákyně). Od tohoto roku oddíl užívá název LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

V roce 2005 sestoupilo „B“ družstvo z druhé ligy do divize. Družstvo starších žáků zvítězilo v nejvyšší krajské soutěži. Na prvních třech místech krajského žebříčku mužů se umístili tenisté LTC Linha Jiří, Slavík Josef a Bůrka Aleš. I v ženách byly na prvních třech místech tenistky LTC. První skončila Vladimíra Uhlířová, druhá Lenka

Danielová a třetí Barbora Božková. Lenka Danielová byla první v krajském žebříčku dorostenek. Tomáš Hájek byl v tomto roce nejlepším starším žákem kraje.

V roce 2006 skončila obě družstva dospělých ve středu tabulek svých soutěží. „A“ družstvo ve druhé lize a „B“ družstvo v divizi. Družstvo dorostu vyhrálo nejvyšší krajskou soutěž této kategorie. Nejlepšími ženami v kraji byly hráčky LTC Vladimíra Uhlířová (1. místo), která vedla krajský žebříček žen do roku 2010 a Lenka Danielová (2. místo). Krajský žebříček starších žáků vedl v tomto roce David Kapin.

„A“ družstvo dospělých sestoupilo z druhé ligy do divize v roce 2008. Pavel Mojha a Tomáš Hájek byli v tomto roce nejlepšími dorostenci v kraji a své družstvo dovedli také k titulu v nejvyšší oblastní soutěži družstev této kategorie.

Návrat do druhé ligy si vítězstvím v divizi vybojovalo „A“ družstvo dospělých v roce 2009. V tomto roce zvítězili ve své soutěži také dorostenci. Nejlépe postaveným dorostencem na krajském žebříčku byl v tomto roce Pavel Mojha (1. místo).

Ve druhé lize se „A“ družstvo v roce 2010 udrželo. V ženské kategorii obsadila Zuzana Linhová první místo na krajském žebříčku, jež byla první v kraji i v roce 2011.

Nejlépe postaveným mužem klubu na krajském žebříčku byl v roce 2011 Pavel Mojha, který skončil na druhém místě.

Druhá liga smíšených družstev zůstala v Českých Budějovicích zachována i pro rok 2013, ve kterém má klub zastoupení ve všech věkových kategoriích.⁶⁴

TJ Motor

V devadesátých letech se oddíl účastnil pouze soutěží v rámci okresu a na krajském žebříčku neměl žádného z hráčů.⁶⁵

V roce 1998 se družstvo dospělých proboujvalo do krajského přeboru. V mládežnických kategoriích neměl oddíl na krajské úrovni žádné zastoupení.⁶⁶

O rok později si vítězstvím v krajském přeboru vybojovalo družstvo dospělých premiérovou účast v divizi.

V historicky první sezóně v divizi roku 2000 obsadilo družstvo dospělých jedenácté místo z dvanácti účastníků a sestoupilo do krajského přeboru, do něhož se proboujvalo z okresního přeboru i „B“ družstvo. V roce následujícím startovala v této soutěži obě družstva dospělých.

⁶⁴ Čerpáno z kroniky současného LTC TONSTAV-SERVICE České Budějovice.

⁶⁵ Čerpáno z kroniky tenisového oddílu TJ Motor České Budějovice.

⁶⁶ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 1998*. (1998). České Budějovice.

Opětovný návrat do divize si vybojovalo „A“ družstvo v roce 2001. Nejlépe postavenou hráčkou na krajském žebříčku v tomto roce byla Kateřina Dosedělová, která skončila na 24. místě.

Konečné osmé místo „A“ družstva dospělých z dvanácti účastníků v roce 2002 znamenalo účast v divizi i pro následující rok. „B“ družstvo dospělých skončilo v KP I na pátém místě. Na krajském žebříčku skončila nejlépe Michaela Dosedělová, které v roce 2002 patřilo 22. místo v ženách.

Do KP I sestoupilo „A“ družstvo dospělých v roce 2004. V tomto roce měl oddíl na krajském žebříčku v kategorii žen dvě tenistky. Martina Suchánková byla na 35. místě a Tamara Tůmová na 48. místě.⁶⁷

V roce 2007 sestoupilo „A“ družstvo z KP I do KP II, kde působila obě družstva společně až do roku 2010, v němž „B“ družstvo sestoupilo do KP III.⁶⁸

Nejlépe postavenou hráčkou oddílu na krajském žebříčku byla v roce 2010 Michaela Roudnická (19. místo v ženách).⁶⁹

V roce 2012 obě družstva sestoupila ze svých skupin o třídu níže, což mělo za následek sloučení obou družstev do jednoho, které je jako jediné družstvo oddílu přihlášeno do KP III pro rok 2013.⁷⁰

TJ Start

Družstva všech věkových kategorií startovala v sezóně 1990 v krajských přeborech. Nejlépe si vedlo „B“ družstvu dospělých, které skončilo na prvním místě KP II. Nejlepšího umístění na krajském žebříčku dosáhl v tomto roce čtvrtým místem dorostenec Polesný, který byl mezi nejlepšími patnácti i v mužské kategorii.

V krajských soutěžích startovala družstva TJ Start po celou dobu devadesátých let a umísťovala se povětšinou v polovině tabulky. Žádný z tenistů oddílu nebyl v tomto období na předních místech krajského žebříčku.

V roce 2000 měl oddíl v krajských přeborech přihlášeno pouze družstvo dorostu a mladšího žactva. Obě skončila ve druhé polovině tabulky.

V KP II startovalo družstvo dospělých v roce 2001 a skončilo na pátém místě ze sedmi účastníků. Největšího úspěchu v témže roce dosáhlo družstvo mladších žáků,

⁶⁷ Čerpáno z kroniky tenisového oddílu TJ Motor České Budějovice.

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2010.* (2010). České Budějovice.

⁷⁰ *Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2012.* (2012). České Budějovice

které vyhrálo krajský přebor. Nejlepšími tenisty této věkové kategorie byli Kočer Jan a Jiříčková Renata.

V roce 2002 vyhrálo družstvo dospělých KP II a mladší žáci skončili na pátém místě Jihočeské ligy. Nejlépe postaveným tenistou oddílu na krajském žebříčku byl Jakub Jiříčka (12. místo v mladších žácích).

Následující rok skončilo družstvo dospělých na posledním místě KP I a sestoupilo zpět do KP II. Z družstev se nejlépe dařilo dorostu, který skončil na čtvrtém místě z deseti účastníků. Mezi nejlepších deset mladších žáků v kraji se probojoval Jakub Jiříčka.

V KP I působilo družstvo dospělých až do roku 2005, kdy skončilo na posledním místě a sestoupilo do KP III. V téže roce sestoupilo také družstvo starších žáků, které skončilo na posledním místě v Kadet tour a sestoupilo do KP I.

Od roku 2008 má oddíl v kategorii dospělých dvě smíšená družstva.

„B“ družstvo postoupilo z nejnižší krajské soutěže do KP IV v roce 2010, do kterého je přihlášeno i pro rok 2013.

„A“ družstvo dospělých působilo v KP III až do roku 2012, kdy postoupilo do KP II, v kterém bude startovat i v roce 2013. V mládežnických kategoriích oddíl nereprezentuje od roku 2007 žádné smíšené družstvo.⁷¹

Od roku 1960 do současnosti vzniklo v Českých Budějovicích ještě několik tenisových oddílů. Z nich některé vyvíjejí svou činnost dodnes a některé již nejsou organizačně spravovány. K nejstarším tenisovým oddílům, které kdy byly v Českých Budějovicích založeny lze zařadit TJ Slavia VŠZ (založen 1968), TJ Sokol Kněžské Dvory (založen 1975), TJ Pozemní stavby (založen 1976), TJ Meteor (založen 1977), TJ Slavia PF (založen 1982), TJ Pedagog (založen 1983), TJ Rudá hvězda (založen 1985)⁷², TJ Vítězný únor (založen 1985) a TJ Fruta (založen 1986).⁷³ Mezi nejmladší tenisové oddíly v Českých Budějovicích patří VSK Slavia ZF České Budějovice, TJ Tennis Club BOREK, ACW TC České Budějovice, SK ČEMBY SPORT a Jihočeská sportovní.⁷⁴

⁷¹ Čerpáno z kroniky tenisového oddílu Start České Budějovice.

⁷² Současný tenisový oddíl SKP České Budějovice.

⁷³ Středová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, s. 37.

⁷⁴ <http://www.cztenis.cz/adresar-klubu/20059>

4.2 Pelhřimov

4.2.1 Historie tenisu v Pelhřimově před první světovou válkou

Jako vysoce společenská a ohleduplná hra se tenis v Pelhřimově poprvé objevil již koncem 19. století na soukromém miniaturním kurtu velkostatku Peklo. Zde tento sport provozoval majitel tohoto statku pan Štekl a příslušníci jeho rodiny spolu s přáteli, pány Volejníkem a Nedbálkem. Jejich zásluhou byl pak v roce 1900 zřízen i v samém městě na dětské louce v pelhřimovských sadech tenisový dvorec, který byl neohrazený a bez šaten. Těch ovšem tehdy nebylo třeba, hrálo se ve vycházkovém oblečení, páni ve vestách, tvrdých límcích a kravatách, dámy v dlouhých sukních a širokých kloboucích proti slunci. Hra byla čistě společenskou záležitostí, prudký servis, smeč nebo umístěný volej byly tehdy vážným prohřeškem proti společenskému vystupování. Tenisovou společnost tvořili kromě úřednických rodin i členové profesorského sboru místního gymnázia. V té době bylo samozřejmě nemyslitelné, aby proti panu profesorovi nastoupil student a dokonce snad vyhrál. Proto byly v roce 1903 pro studenty zřízeny dva tenisové dvorce na tržišti (*viz příloha 3*) u Pražské ulice.⁷⁵ Tyto dvorce byly však po každém jarmarku na koně a dobytek v dezolátním stavu.

Díky rozšíření provozování tenisu v Pelhřimově došlo k vážným debatám o založení regulérního klubu, což se stalo na ustavující schůzi v roce 1906. Prvním náčelníkem a jedním ze zakladatelů klubu byl soudní adjunkt Volejník, duše tehdejšího pelhřimovského tenisu. Spolu s ním tvořili první výbor klubu v roce 1906 MUDr. Ehler, Polesný, Nedbálek a Chudoba. Předsedou byl zvolen MUDr. Ehler. Ještě v roce 1906 došlo ke zřízení dvou dvorců (*viz příloha 4*) v městských sadech.⁷⁶ Prvními šatnami byl laťový altán, který plně vyhovoval tehdejší potřebě (*viz příloha 5*). Sportovní klub Pelhřimov byl prvním spolkem ve městě, který se zabýval sportem. Brzy po založení klubu byly navázány přátelské sportovní styky s řadou měst z Čech, Moravy i Slovenska, kde byly zakládány obdobné spolky. Každoročně byla sehrána řada přátelských utkání a dobrý zvuk pelhřimovského tenisu byl šířen i účastí na četných turnajích.

⁷⁵ Na místě dnešní budovy Policie ČR.

⁷⁶ Přibližně v místech dnešních dvorců, ovšem s jiným umístěním. V té době ještě nebyla provedena regulace říčky Bělé.

Z prvních klubových zápasů nutno připomenout zájezd do sousedního Humpolce, kde klubové barvy hájili Dr. Prokop, Rokos a polesný. Dalším utkáním bylo utkání ve Vlašimi. K oběma těmto zápasům hráči cestovali jednospřežným kočárem.

Tato první kapitola pelhřimovského tenisu trvala pouze do roku 1914, kdy byla přerušena první světovou válkou. Po celou dobu války se tenis v Pelhřimově nehrál, veškeré sportovní dění utichlo a dvorce zarostly plevellem.⁷⁷

4.2.2 Historie tenisu v Pelhřimově mezi světovými válkami

Po skončení první světové války trvalo ještě dva roky, než došlo k obnovení tenisové činnosti v Pelhřimově. V roce 1920 se začal Pelhřimovský tenis zaměřovat na závodní formu ve snaze získat hodnotné výsledky na turnajích v různých městech naší vlasti.

K radikální změně položení dvorců došlo po zregulování říčky Bělé. Nemalou zásluhu na tom měl tehdejší předseda klubu a okresní hejtman Emil Žižka, který dbal na to, aby regulací získal klub dostatek vhodného místa pro rozšíření dvorců. Po provedené regulaci byly zřízeny tři dvorce, brzy potom dvorec čtvrtý.

V roce 1926 byly zřízeny nové kabiny úpravou prodejního stánku zakoupeného od pana Lipského po pelhřimovské výstavě. Tenis byl po roce 1926 v Pelhřimově velmi populární, počet hráčů se mnohonásobil do té míry, že nebylo možno uspokojit zájem o hru.

V roce 1927 vznikl akademický tenisový dvorec na Marathónském hřišti.⁷⁸ Tento dvorec se stal nepřímou průpravnou školou pro mladou tenisovou generaci, která pak posilovala tenis v SK Pelhřimov.

Co se týče sportovní činnosti, byla pořádána řada utkání, později již mistrovská a hráči oddílů se účastnili četných turnajů po celé republice. Výsledkem navázaných styků bylo v roce 1928 založení soutěže družstev o „Pohár Českomoravské vysočiny“. Byl to první turnaj tohoto druhu v Československu a našel plné pochopení. Prvního ročníku se zúčastnila mužstva Přerova, Chrudimi, Vyšehradu, Brna, Jindřichova Hradce, Tábora, Českých Budějovic, Humpolce, Kamenice nad Lipou, SK Pelhřimov a VŠ Pelhřimov. Tento turnaj klubových družstev (hráno ve složení 3 muži + 1 žena) se

⁷⁷ Čerpáno z kroniky současného TK Pelhřimov.

⁷⁸ Fotbalové hřiště za Kalvárií.

hrál až do roku 1939 a zúčastňovali se jej přední hráči té doby včetně daviscupových reprezentantů. Konečným držitelem první trofeje se stalo v roce 1936 družstvo LTC Praha, držitelem druhé trofeje I. ČLTK Praha v roce 1939. Od roku 1940 byl hrán turnaj jako soutěž jednotlivců až do roku 1961, s přestávkami v době okupace a od roku 1947 jako „Memoriál JUDr. B. Wertheimra a JUDr. V. Halíka“. V meziválečném období se družstvo SK Pelhřimov účastnilo také mistrovství družstev Jihočeské tenisové župy. K nejvýraznějším postavám klubu patřila Balková, která se umísťovala na předních místech krajského žebříčku žen.⁷⁹

4.2.3 Historie tenisu v Pelhřimově v dobách okupace

V letech druhé světové války se téměř přestaly hrát mistrovské soutěže. V Pelhřimově ovšem tenis neustal. Byl udržován styk s tenisovými přáteli z okolních měst. Jednou z potíží byl nedostatek míčů, které se přestaly vyrábět. V roce 1940 na mistrovství jednotlivců Jihočeské tenisové župy zvítězili tenisté SK Pelhřimov Horyna a Manová, kteří také obsadili první místa v krajských žebříčcích. Turnaje byly pořádány stále méně a v roce 1941 byly v Čechách a na Moravě pořádány pouze tři velké turnaje. Kromě mistrovství Čech a Moravy v Praze, Pardubické juniorky to bylo pelhřimovské „Mistrovství Českomoravské vysočiny“. V té době byl tenisový klub stále na očích okupačních úřadů a došlo k zatčení řady členů klubu, z nichž mnozí našli smrt na popravištích nebo v koncentračních táborech. V roce 1944 se SK Pelhřimov účastnil župního mistrovství v Humpolci (*viz příloha 8*). K nejlepším tenistům v kraji patřili v tomto období tenisté SK Pelhřimov Alena Grieszlová a Zdeněk Musil.⁸⁰

4.2.4 Historie tenisu v Pelhřimově od roku 1945 do roku 1960

Po osvobození v roce 1945 začalo pro pelhřimovský tenis další období. Klub se účastnil soutěží pro dospělou kategorii v rámci Jihočeské tenisové župy.

Rok 1948 nepříznivě zasáhl i do tenisového dění. Nedobrovolný odchod zkušených funkcionářů, hráčů a řady členů způsobil, že se tenis v Pelhřimově přestal

⁷⁹ Čerpáno z kroniky současného TK Pelhřimov.

⁸⁰ Tamtéž.

úplně hrát a dvorce znovu zarostly travou a plevellem. V rámci územní reorganizace přešel Pelhřimov do Jihlavského kraje a SK Pelhřimov se stal v roce 1949 Sokolem Pelhřimov.

V roce 1950 byl klub přejmenován na Sokol Modeta Pelhřimov. O rok později na Sokol Agrostroj Pelhřimov a následně se stal součástí Spartaku Pelhřimov jako tenisový oddíl.

K obnovení činnosti došlo v roce 1952. Byl navázán kontakt s učňovským střediskem Agrostroje a pro tenis byl získán velký počet učňů, byly přestavěny tehdejší čtyři dvorce a byla zahájena trenérská práce s mládeží. Po nábořech na pelhřimovských školách a mezi uční byly prováděny pravidelné tréninky pod vedením F. Duba, J. Hájka, Dr. Mráčka, V. Štefla a dalších. V letech 1954, 1955 a 1958 získal Pelhřimov titul přeborníka kraje dospělých. Mládežnická družstva získala tento titul v kategorii žactva v letech 1956 a 1958. Mezi nejlepší tenisty v kraji patřili ve svých kategoriích v tomto období Stanislav Pacner, Miroslav Mráček, Pavel Škácha, Karel Mádlo, Jindřich Farka, Naďa Mráčková a Ludmila Hernová. Dobré výsledky práce s mládeží daly vzniknout myšlence založení a pravidelného pořádání celostátního žákovského turnaje. Turnaj, jehož první ročník byl sehrán v roce 1954, se osvědčil a v roce 1956 byl povýšen na Přebor Československa žactva. V roce 1955 začala v Pelhřimově výstavba pátého dvorce. O tři roky později již měli pelhřimovští tenisté dvorců šest.

Vzhledem k tomu, že činnost a úspěchy pelhřimovského tenisu nebyly všemi vítány, došlo koncem padesátých let z podnětu vládnoucí strany k perzekuci a věznění několika funkcionářů oddílu.⁸¹

4.2.5 Historie tenisu v Pelhřimově od roku 1960 do roku 1989

Od roku 1961, kdy došlo k další reorganizaci krajů, byl Pelhřimov opět součástí Jihočeského kraje. Družstva žactva získala titul přeborníka kraje v letech 1963, 1964 a 1965. V kategorii dorostu získala tento titul družstva v letech 1967 a 1968. K nejlepším tenistům ve svých kategoriích v kraji patřili v šedesátých letech tenisté z Pelhřimova Jindřich Farka, Pavel Škácha, Luděk Ambrož, Jiří Bělík, Karel Kupec, Marcela Šteflová, Daniela Kupcová, Věra Macková, Ludmila Křížová, Jana Makovičková a Zdena Kupcová. Mezi nejznámější vítěze přeboru republiky žacta, který se na

⁸¹ Čerpáno z kroniky současného TK Pelhřimov.

pelhřimovských dvorcích každoročně pořádá, patřili Jan Kodeš (1960, starší žáci), Pavel Složil (1966, mladší žáci) a Tomáš Šmíd.

V roce 1969 bylo družstvo dospělých účastníkem divize (*viz příloha 10*).

V sedmdesátých letech získala družstva dorostu tituly přeborníka kraje v letech 1971 a 1972. V letech 1972 - 1974 došlo v klubu k výstavbě nové klubovny. Největšího úspěchu dosáhlo družstvo dospělých, které v roce 1975 postoupilo z divize do národní ligy. K nejlepším tenistům v kraji patřili ve svých kategoriích oddíloví tenisté Petr Marek, Zdena Kupcová, která v sedmdesátých letech vyhrála krajský přebor ve starších žákyních, dorostenkách i juniorkách a Zuzana Dubová. Mezi nejslavnější vítěze přeboru republiky žactva, který se pořádá na dvorcích v Pelhřimově, patřili v tomto období Tomáš Šmíd (1970, starší žáci), Ivan Lendl (1974, starší žáci), Martina Navrátilová (1970, starší žákyně) a Hana Mandlíková (1974, mladší žákyně).

V roce 1980 měl již tenisový klub v Pelhřimově deset dvorců. V roce 1988 ovšem jejich počet klesl na šest z důvodu zahájení výstavby nové tenisové haly. Družstva žactva získala titul přeborníka kraje v letech 1983, 1984 a 1985. V národní tenisové lize družstvo dospělých hrálo v letech 1983 a 1989. Vítězství na krajských přeborech ve svých kategoriích v osmdesátých letech vybojovali Radek Málek, Daniel Vaněk, Marek Míka, Jiří Šefčík, Jaroslav Straka, Leona Lásková, Markéta Doubková a Štěpánka Doubková. Titul mistra republiky v kategorii žactva v tomto období na pelhřimovských dvorcích získali například Cyril Suk (1981, starší žáci) a Jana Novotná (1982, starší žákyně).⁸²

4.2.6 Historie tenisu v Pelhřimově po roce 1989 do současnosti

V devadesátých letech působilo družstvo dospělých převážně v divizi. V roce 1994 z ní postoupilo do druhé ligy, ze které spadlo v roce 1996. Nejlepšího umístění ve druhé lize družstvo dosáhlo v roce 1995, kdy skončilo na druhém místě. Pelhřimovský Ivo Průša získal v letech 1994 a 1995 titul přeborníka kraje v mužské kategorii. V roce 1999 tento titul získal také Jan Kupec v dorostencích.

Návrat k tradici špičkového mládežnického tenisu v Pelhřimově představoval Junior Davis Cup – halová soutěž družstev mladších žáků oblastí České republiky, která soustřeďuje nejlepší hráče České republiky v této kategorii. Tato soutěž byla

⁸² Čerpáno z kroniky současného TK Pelhřimov.

v Pelhřimově poprvé sehraána v roce 2000 při příležitosti nově otevřené tenisové haly. Od té doby se koná pravidelně vždy v předvánoční čas a je konfrontací těch nejlepších tenistů České republiky ve věku do jedenácti let. Družstvo dospělých působilo v tomto období v druhé lize v letech 2004, 2005 a 2006, kdy sestoupilo do divize. V roce 2007 si ovšem druhou ligu družstvo dospělých opět vybojovalo a působilo v ní až do roku 2010, kdy sestoupilo do divize, ve které působí dodnes. Jedinou přebornicí kraje byla v tomto období Kateřina Krupauerová, která v roce 2004 zvítězila mezi staršími žákyněmi.⁸³

4.3 Písek

4.3.1 Historie tenisu v Písku před první světovou válkou

Pouhý rok po uvedení tenisu, jako nového míčového sportu na letních olympijských hrách v Aténách v roce 1896 zapustil tenis své kořeny i v královském městě Písku. Byl zde totiž při Klubu velocipedistů založen i tenisový kroužek. Stalo se tak z iniciativy tehdejšího předsedy Dr. A. Reinera. V roce 1897 byl v Písku vybudován první tenisový dvorec za sokolovnou v Tyršově ulici a 28. května 1897 tu byl hrán první tenis (*viz příloha 1*). V roce 1899 se tenisté odloučili od Klubu velocipedistů a vznikla Tenisová společnost v Písku. Její začátky byly samozřejmě skromné a souvisely do značné míry s finanční situací. V roce 1901 byly vybudovány dva dvorce u Měšťanského pivovaru s malou klubovnou. O rok později byla po tehdejším vzoru přejmenována Tenisová společnost na Lawn – tenisový klub. Zvýšený zájem o tenis vyústil ve zbudování tří nových dvorců v prostorách Výstaviště s dokončením v roce 1910. A v témže roce vznikl 20. července sloučením studentských sportovních kroužků Sportovní klub Písek, v němž byl začleněn i odbor tenisu. Tehdejší kapacitu sportoviště využívalo 49 řádných členů, ale i řada letních hostů. V té době se už také hrála řádná utkání s tenisty z jiných měst. V družstvu Písku patřili tehdy k nejlepším Ing. Karel Ardelt⁸⁴ a Ing. Jiří Kodl.⁸⁵ Ducha té doby vystihuje skutečnost, že se i v amatérském

⁸³ Čerpáno z kroniky současného TK Pelhřimov.

⁸⁴ Mistr republiky ve dvouhře z roku 1920 a účastník olympijských her v Antverpách. Reprezentant v Davis cupu a účastník Wimbledonu.

⁸⁵ Reprezentant republiky na olympijských hrách ve Stockholmu v roce 1912.

tenise přecházelo od obyčejného „pinkání“ k přímým, tvrdším úderům, s cílem, aby soupeř míček nezachytil. To však bylo ještě kolem roku 1910 tak trochu proti tehdejšímu bontonu a hráč se za takový vydařený úder soupeři omlouval. Slibný růst tenisu a zájem o něj přetrhla první světová válka, která s sebou přinesla, samozřejmě, kromě problémů s hráčskými kádry, i citelný nedostatek v materiálovém vybavení.⁸⁶

4.3.2 Historie tenisu v Písku od roku 1918 do roku 1945

Až mezi roky 1920 až 1930 byl obnoven velký rozvoj tenisu nejen v Písku, ale i v dalších jihočeských městech. Čilé sportovní styky měl písecký klub s Tábořem, Českými Budějovicemi, Klatovy, Strakonice, Volyní, ale také s Benešovem a Plzní. Lepšilo se i tenisové zázemí. Vybudovala se dřevěná klubovna se šatnami pro členy klubu. V roce 1930 byly zbudovány další čtyři dvorce a s pomocí půjčky byla v roce 1932 postavena nová klubovna.⁸⁷ Klub patřil v meziválečném období mezi nejsilnější týmy v rámci Jihočeské tenisové župy.⁸⁸ Činnost klubu přibrzdil až druhý celosvětový válečný konflikt, během něhož se tenis ve městě vůbec nehrál.

4.3.3 Historie tenisu v Písku od roku 1945 do roku 1960

V padesátých letech minulého století patřili mezi přední hráče píseckého oddílu bratři Švihovcové, V. Cedl, Jan Hoffmann, Dr. T. Trávníček a René Mařík, z žen pak M. Kochová, M. Volková a B. Říhová. Tenisový klub byl včleněn do Tatranu Písek a začala éra celostátních tenisových turnajů a zajímavých mezinárodních kontaktů. Byly to například turnaje dorostu o „Cenu Písku“ a u dospělých „Cena míru“, což byl po Praze a Bratislavě třetí největší turnaj u nás. Tyto turnaje se staly velice oblíbenými mezi předními republikovými hráči a měly i velmi zajímavou zahraniční účast. Hrál zde Australan Howe, dodnes velmi známý dvojnásobný vítěz Wimbledonu ve čtyřhře, který jako první u nás předvedl tehdy zcela neznámý obouručný bekhend. V Písku hrál i jeho krajan Kendall a čtvrtfinalisté Wimbledonu, Venezuelan Pimental, Němec Scholle a Angličanka Bentleyová. Mezi píseckými vítězi nechyběl ani pozdější wimbledonský

⁸⁶ Čerpáno z kroniky současného TK Písek.

⁸⁷ Ta sloužila členům klubu až do roku 1978.

⁸⁸ Čerpáno z kroniky současného TK Písek.

vítěz Ing. Jan Kodeš. Ze známých a populárních našich tenistů dřívější generace v Písku hráli také Ing. Pála, Hřebec, Hutka, stejně tak i velmi populární hokejista a tenista Zábrodský. Z žen je třeba jmenovat Věru Sukovou, Olgu Gazdíkovou, Jiřinu Elgrovou a Evu Pilařovou. Písecké dvorce si vyzkoušela i některá opravdu exotická družstva.

Roku 1957 byl oddíl tenisu začleněn pod mateřskou jednotu TJ Spartak Písek. V roce 1958 se na píseckých dvorcích konaly krajské přebory v mužské a ženské kategorii. Obě kategorie vyhráli domácí tenisté. V mužích zvítězil Schejbal a v ženách Kochová. V roce 1959 zvítězilo „A“ družstvo dospělých v nejvyšší krajské soutěži smíšených družstev a v témže roce získal oddíl i několik titulů krajského přeborníka v jednotlivcích. V ženách zvítězila tento rok Kochová, v dorostenkách Chudobová, ve starších žácích Lešek, ve starších žákyních Koubová a v mladších žákyních Nováková.⁸⁹

4.3.4 Historie tenisu v Písku od roku 1960 do roku 1989

Mezi nejlepší tenisty v kraji patřili v šedesátých letech písečtí tenisté Vaníček, Lorenc, Lešek, Kochová, Chudobová, Černá a Koudelková. Přeborníkem kraje se smíšené družstvo dospělých stalo v roce 1964, kdy hrálo v sestavě Zdeněk Fiala, Jan Hofman ml., Jiří Vítovec, František Dušák, Jaroslav Zíb, Jaroslava Brožová a Eliška Kadlecová a až do konce šedesátých let byli písečtí tenisté nejlepší v kraji ve všech věkových kategoriích. V letech 1967 a 1968 byla provedena rozsáhlá rekonstrukce tenisových dvorců. Písecký areál se díky tomu stal jedním z největších v republice. V následujících letech se prudce zvýšil stav členské základny.

V roce 1971 měl oddíl 298 členů. Družstvo dospělých postoupilo do druhé ligy, což byla v té době druhá nejvyšší soutěž v republice. V té době už deset let probíhala a dobře fungovala Tenisová škola mládeže, kterou vedl zasloužilý trenér a dlouholetý přední hráč Jan Hoffmann. Počet členů nadále stoupal a v roce 1972 jich oddíl registroval už 323. Ve sportovní hale v Písku byl v témže roce uspořádán mezistátní zápas mezi ČSSR a Polskem. ČSSR tehdy reprezentovali Hřebec, Kodeš a Zedník, za Polsko hrál tehdy pátý hráč světa Fibak. V Písku byl rovněž uspořádán přebor ČSSR dorostu, kterého se zúčastnila i Martina Navrátilová, která tehdy, coby čtrnáctiletá, celou soutěž vyhrála. Trvale vysoký počet členů si v roce 1978 vyžádal stavbu nové

⁸⁹ Čerpáno z kroniky současného TK Písek.

zděné provozní budovy s šatnami pro 350 účastníků, klubovnu a moderní sociální zařízení. Bylo zprovozněno sedm nových antukových dvorců, včetně centrálního dvorce s tribunou.

Spolu s dobrým materiálním zázemím přišly také sportovní úspěchy. První družstvo dospělých hrálo druhou ligu, v roce 1977 žáci vyhráli krajský přebor a v Praze i kvalifikaci na přebor ČSR. Ve finálovém turnaji, který se hrál v Ostravě, skončili žáci na konečném třetím místě. Stejně si vedlo i dorostenecké družstvo v roce 1983, které na přeboru ČSR skončilo rovněž třetí. O rok později byl písecký oddíl pověřen organizací celorepublikového finále soutěže „Hledáme nového Kodeše a Sukovou“. Na prvních místech krajských žebříčků figurovali píseční tenisté Jaroslav Zíb, Václav Toman, Jiří John, Jan Tročil, Miroslav Vaníček, Tomáš Lux, Jan Hoffmann ml., Lukáš Hradský, Jan Talián, Markéta Kolínská, Pavlína Rrajzlová, Svatava Novotná a Hana Hlaváčová. V roce 1988 se v Písku uskutečnilo mistrovství republiky v mladším žactvu, které vyhrál Tomáš Zíb,⁹⁰ syn dlouholetého píseckého hráče a trenéra Jaroslava Zíba.⁹¹

4.3.5 Historie tenisu v Písku po roce 1989 do současnosti

Devadesátá léta minulého století byla zřejmě zlatou érou mládežnického tenisu v Písku. Pavel Zádrapa byl druhým hráčem na celostátním žebříčku mladších žáků, Lenka Cenkova přebornicí republiky a Ivana Majorenková figurovala v první desítku celostátního žebříčku. V roce 1992 se stala Barbora Dlouhá přebornicí republiky v mladších žákyních. Tehdy začal hrát i její bratr Lukáš Dlouhý.⁹² Na všech těchto úspěších měla podíl celá řada trenérů jako Jan Hoffmann st., Oldřich Bělský, Jiří Keřka, Dr. Roman Porsch, Ing. Jaroslav Zíb, Pavel Kroupa a Lukáš Hradský. Jsou to prakticky pokračovatelé, Janem Hoffmannem st. Založené Tenisové školy mládeže, která významně podílela na sportovních úspěších písecké tenisové mládeže i pozdějších republikových reprezentantů. V roce 1993 pořádal písecký oddíl mezinárodní turnaj pro mladší žáky do dvanácti let. V roce 1997, kdy písecký tenis slavil sté výročí, se již tenisový areál nacházel v dnešní podobě. Celkem má k dispozici 13 antukových kurtů a

⁹⁰ Pozdější reprezentant České republiky v Davis cupu.

⁹¹ Čerpáno z kroniky současného TK Písek.

⁹² Pozdější světoznámý deblista a reprezentant České republiky v Davis cupu.

3 dvorce s umělým povrchem. V roce 1997, kdy oddíl registroval 373 členů, byl předsedou Miroslav Muzikář. V té době hrálo první družstvo dospělých druhou ligu.

Posledními většími úspěchy je zisk přebornického titulu republiky do dvanácti let, který získala v roce 2006 Veronika Závodská. V témže roce také postup „B“ družstva dospělých do druhé ligy a postup „A“ družstva dospělých (*viz příloha 15*) o rok dříve do ligy první. V roce 2007 obě družstva dospělých spadla z druhé ligy do divize a bylo vytvořeno pouze jedno družstvo, které v roce 2008 opět postoupilo do druhé ligy. Z té ovšem hned za rok opět sestoupilo a v divizi startuje i pro rok 2013.⁹³

Český tenisový svaz registruje v městě Písek celkem dva tenisové kluby. Kromě TK Písek ještě SK Zdravotník, který má k dispozici šest venkovních a jeden vnitřní tenisový dvorec.⁹⁴

4.4 Tábor

4.4.1 Historie tenisu v Táboře před první světovou válkou

Prvopočátek tenisu v Táboře je datován do roku 1900, kdy zde v rámci Bruslařského klubu vznikl kroužek lawn – tenisu. Jeho členové v témže roce vybudovali u městské cihelny na Kouřimově první tenisové hřiště ve městě. O rok později se z kroužku stal tenisový odbor, který na městském pozemku u Jordánu vystavěl první tenisový dvorec v Táboře, nazývaný „Na sladovně“. V roce 1903 založili nejagilnější členové odboru první tenisový klub v Táboře s názvem LTC Tábor a ujali se správy tenisového areálu. V roce 1906 se LTC Tábor stal členem nově založené Lawn – tenisové asociace a pořádal ve svém areálu meziměstské zápasy. Činnost klubu byla přerušena až v roce 1915 probíhající světovou válkou.⁹⁵

⁹³ Čerpáno z kroniky současného TK Písek.

⁹⁴ <http://www.cztenis.cz/adresar-klubu/20059>

⁹⁵ Čerpáno z kroniky současného LTC Tábor 1903.

4.4.2 Historie tenisu v Táboře od roku 1918 do roku 1945

K úplnému obnovení činnosti klubu došlo až v roce 1920. O dva roky později se členům klubu podařilo získat do pronájmu pozemek ve Villách, kde vybudovali další dva tenisové dvorce. V roce 1924 se v Táboře hrály poprvé pravidelné tenisové soutěže družstev. V roce 1927 se LTC Tábor stal poprvé ve své historii pořadatelem mezinárodního turnaje, který v tomto roce vyhrál mistr republiky Karel Koželuh. O rok později byl v Táboře slavnostně otevřen nový tenisový areál s funkcionalistickou klubovnou (*viz příloha 7*) Pod vodopádem.⁹⁶ Slavnostní otevření proběhlo za účasti profesionálního tenisty Karla Koželuha, jehož exhibiční utkání sledovalo 1500 diváků.

V roce 1930 byl poprvé tábořský turnaj pořádán zároveň jako mistrovství Čech a ČSR. V témže roce byla založena Jihočeská tenisová župa a LTC Tábor se stal pravidelným účastníkem jejích soutěží družstev. Ve třicátých letech byl LTC Tábor také nejúspěšnějším klubem v kraji, když v mistrovství družstev v prvních šesti ročnících v řadě zvítězil. Mezi nejlepší jednotlivce v kraji patřili v tomto období Votýpka a Rudolfová. V roce 1931 založil LTC Tábor vlastní hokejový odbor. Tábořský turnaj byl v roce 1938 odborníky vyhodnocen jako vůbec nejúspěšnější turnaj v ČSR. Tentýž rok zde získal svůj první titul mistra ČSR tehdy šestnáctiletý Jaroslav Drobný.

Tenis se v Táboře hrál i během druhé světové války. Bylo to však ve velmi omezených podmínkách a omezeno bylo také pořádání turnajů. K nejlepším tenistům v kraji v dobách okupace patřili tenisté z Tábora Votýpka, Šáda, Rejská a Junková.⁹⁷

4.4.3 Historie tenisu v Táboře od roku 1945 do roku 1960

K úplnému obnovení činnosti LTC Tábor došlo v hned v květnu roku 1945. O rok později se po pěti letech opět pořádal tábořský turnaj. Vedle celé československé elity se turnaje zúčastnil také Jaroslav Drobný, pozdější vítěz Wimbledonu a Roland Garros. Po nástupu komunistů k moci v únoru 1948 byl LTC Tábor zrušen a členská základna nucena vstoupit do TJ Sokol Tábor jako odbor tenisu. Tábořský turnaj se ten rok ještě konal a účastnila se ho celá československá elita. Pohár pro vítěze věnovalo Rudé právo. V roce 1949 byli někteří významní členové zrušeného LTC Tábor politicky

⁹⁶ V místech dnešních tenisových dvorců LTC Tábor 1903.

⁹⁷ Čerpáno z kroniky současného LTC Tábor 1903.

perzekuování a pod nátlakem takzvaných akčních výborů z tenisového odboru Sokola vyloučení. Mezi nejlepší tenisty oddílu, kteří byli na předních místech krajských žebříčků, patřili na konci čtyřicátých let Trska, Zrzavecký a Tučková.

Na počátku padesátých let tenis nepatřil mezi doporučené sporty. Mezi roky 1950 až 1953 byla období, kdy se v Táboře tenis vůbec nehrál. Nakonec přece jen zvítězil zdravý rozum a dvorce zůstaly pro další generace zachovány. V polovině padesátých let byl tenis v rámci sjednocené tělovýchovy národní fronty přearán do nové organizační složky ZSJ ČSSZ, kde pod patronátem Tábořských papíren působil jako tenisový oddíl TJ Tatran TAPA Tábor. Podařilo se i obnovit tradici tábořského turnaje a do Tábora se sjela celá československá elita v čele s Javorským, Puzejovou a dalšími. V roce 1956 tenisový oddíl opět pořádal tábořský turnaj, ovšem z politických důvodů pod názvem „O Žižkův štít“. O rok později, kdy se turnaj už nekonal, skončil patronát národního podniku TAPA a na to konto přestala TJ Tatran Tábor tenis podporovat. Tenisový oddíl byl takřka bezprizorní. Do jeho podpory se nikdo nehrnul a tenis v Táboře zažíval krizi i na sportovním poli. Sezóna 1960, která se odehrála ještě pod hlavičkou TJ Tatran Tábor, nezaznamenala ani jednoho hráče tenisového oddílu, který by byl na předních místech krajského žebříčku. Družstva oddílu se pravidelně umisťovala ve druhé polovině tabulky.⁹⁸

4.4.4 Historie tenisu v Táboře od roku 1960 do roku 1989

Na počátku šedesátých let tenisový oddíl převzala nově vzniklá TJ Vodní stavby Tábor. TJ byla ale zaměřena především na fotbal a hokej a její slabá podpora tenisu nic neřešila. V roce 1962 byla založena v rámci zemědělské školy nová TJ Sokol SZTŠ Tábor, která následně převzala celý tenisový oddíl. Na činnost oddílu a údržbu dvorců přispívala zemědělská škola z prostředků školního statku v Měšicích. V roce 1967 tenisový oddíl opět oživil tradici tábořského turnaje, který nesl z politických důvodů název „Tábořský kotel“. Turnaj měl hned napoprvé skvělé obsazení. Přesto vydržel pouhých devět let. V roce 1975 se turnaj pořádal naposledy. Krizi tenisu v Táboře ještě více prohloubila na konci osmdesátých let zemědělská škola, která zastavila jeho podporování. Oddíl byl v podstatě bez peněz a přežíval jen díky nejrozumnějším dočasným podporám. Sportovního úspěchu z konce osmdesátých let dosáhla mladší žákyně

⁹⁸ Čerpáno z kroniky současného LTC Tábor 1903.

Podlahová, která vyhrála okresní přebor ve své kategorii a byla jedinou zástupkyní oddílu na předních místech krajského žebříčku. Nejlepšího umístění v této době dosáhlo družstvo dospělých v roce 1987, kdy skončilo v KP II na druhém místě.⁹⁹

4.4.5 Historie tenisu v Táboře po roce 1989 do současnosti

V roce 1990 došlo ke zrušení TJ SZTŠ Tábor a oddíl se v tomto roce vrátil pod TJ Vodní stavby Tábor. Ani napodruhé ovšem neprobíhala spolupráce podle představ oddílových členů. Finanční podpora byla natolik malá, že tenisový areál nadále chátral a jen díky hrstce obětavých členů se jeho existenci podařilo zachránit. V roce 1992 měl oddíl po dlouhé době své hráče na předních místech krajských žebříčků. V kategorii starších zákyň skončila Hlavová na čtvrtém místě a v kategorii mladších žáků skončil Solar na druhém místě. Zlepšování situace tenisu v Táboře se začalo projevovat v polovině devadesátých let. Oddíl měl již dvě družstva dospělých. „A“ družstvo, které hrálo v roce 1995 divizi, skončilo ve své skupině na třetím místě stejně jako „B“ družstvo, účastník krajského přeboru. Do soutěží měl oddíl přihlášená i družstva v mládežnických kategoriích. Mezi jednotlivci byl v tomto roce nejlépe postaveným mužem oddílu na krajském žebříčku Vondráček, který skončil na 22. místě. Mezi ženami to byla Bartůňková, která skončila sedmá. K nejlepším tenistům kraje patřili mladí tenisté oddílu v mládežnických kategoriích. Jan Fuka byl v roce 1995 nejlepším starším žákem.

O tři roky později už byl Jan Fuka nejlepším dorostencem kraje a sedmým nejlepším byl v kategorii mužů.

V roce 1999 se podařilo „A“ mužstvu dospělých postoupit do druhé ligy. Ostatní družstva oddílu se umísťovala v polovině tabulky svých soutěží. V tomto roce byla nejlépe postavenou hráčkou oddílu na krajském žebříčku Jitka Novotná (3. místo ve starších zákyňích).

Postup do divize se podařil „B“ družstvu dospělých v roce 2000. V témže roce byla na prvním místě krajského žebříčku v kategorii žen Klára Vítková. O rok později, kdy tenisté obnovili původní klubovou činnost LTC Tábor a pod názvem Tenisový klub Tábor navázali na jeho dlouholetou tradici, sestoupilo „A“ družstvo dospělých z druhé ligy. „B“ družstvo sestoupilo z divize v roce 2002. Oddíl měl v tomto období již

⁹⁹ Čerpáno z kroniky současného LTC Tábor 1903.

družstva ve všech věkových kategoriích. Nejlepšího umístění v divizi dosáhlo „A“ družstvo dospělých v roce 2007 a 2009, kdy skončilo na druhém místě. Do druhé ligy se „A“ družstvo vrátilo postupem z divize v roce 2011 a v této soutěži působí dodnes.

V roce 2012 došlo v tenisovém areálu „Pod vodopádem“ k rekonstrukci hlavní budovy (*viz příloha 16*). Od roku 2013 působí tenisový klub pod názvem LTC Tábor 1903. Pro tento rok má klub přihlášeno v soutěžích družstev celkem 9 týmů ve všech věkových kategoriích. Klub dnes sdružuje kolem dvou set členů a disponuje sedmi antukovými dvorci.¹⁰⁰

V Táboře působí ještě dva tenisové kluby, které se v posledních letech účastní organizovaných soutěží. Jedná se o TK VEVE Tábor a Tenis Tábor.¹⁰¹

4.5 Další nejvýznamnější tenisová centra na území jižních Čech

Kromě čtyř tenisových center, kterým byla věnována podstatná část této práce a která vznikla na přelomu 19. a 20. století, provozovala svou činnost na území jižních Čech i centra, která svým významem byla také podstatná pro dění v tenisovém prostředí na tomto území. Některé oddíly v těchto centrech již svou činnost nevyvíjejí a organizovaných soutěží se neúčastní. K nejvýznamnějším tenisovým centrům na území jižních Čech lze zařadit tenisové oddíly ve Větrní, Jindřichově Hradci, Třeboni, Českém Krumlově, Strakonících, Hluboké nad Vltavou, Sezimově Ústí a Bechyni.

¹⁰⁰ Čerpáno z kroniky současného LTC Tábor 1903.

¹⁰¹ <http://www.cztenis.cz/adresar-klubu>

5 Závěr

Předkládanou prací jsme se snažili naplnit stanovený cíl, kterým bylo zpracování historie tenisu na území jižních Čech s důrazem především na největší tenisová centra. Zaměřili jsme se na období od počátku tenisu v jednotlivých centrech do současnosti. V úvodu práce jsme nastínili prvopočátky tenisu ve světě, českých zemích a prvopočátky organizovaných soutěží v jižních Čechách. Hlavní kapitoly byly logicky rozděleny podle možného významu jednotlivých tenisových center, na které byla práce zaměřena.

Informace, které jsme v tenisových oddílech získávali, se zásadně lišily svou četností i významem. Nejvíce faktů logicky vyplynulo z největšího jihočeského centra Českých Budějovic, kde také působilo a působí několik tenisových oddílů. My jsme i v tomto centru naši pozornost věnovali zejména třem největším. Nutno podotknout, že nejvíce informací jsme získali u jednoho z největších tenisových klubů v republice, kterým je současný LTC TONSTAV – SERVICE České Budějovice.

V ostatních tenisových centrech, na která byla tato práce zaměřena, byla pozornost upjata vždy na jeden hlavní tenisový klub, který má v onom městě vždy více než stoletou tradici. I zde je třeba uvést, že zachované informace byly v jednotlivých centrech diametrálně odlišné.

I když fakta z jednotlivých tenisových center jsou nestejná, je možné uvést, že všechna centra byla během své historie poznamenána řadou vnitropolitických reorganizací a také oběma světovými válkami. Všem tenisovým oddílům vždy trvalo několik let, než se z podobných událostí vrátily do předešlých kolejí.

V Českých Budějovicích vznikl první jihočeský tenisový klub, který sdružoval zpočátku celou českobudějovickou společnost. Jeho činnost byla téměř zastavena během první světové války a k obnově došlo až ve dvacátých letech 20. století. Po druhé světové válce byl tenis v Českých Budějovicích od roku 1948 spíše sportem pro aktivně pracující lid. V polovině devatenáctého století klub sice trpěl nedostatkem mladých tenistů, ale i přesto je řazen k nejlépe pracujícím klubům se začínajícími tenisty. Důkazem toho je několik jeho odchovanců, kteří jihočeský tenis reprezentují na celostátní i mezinárodní úrovni. Do současné doby bylo v Českých Budějovicích založeno již na sedmnáct tenisových oddílů, z nichž některé však svou činnost již nevyvíjejí.

Tenis v Pelhřimově i Písku se od počátku své historie vyznačoval vynikajícím mládežnickým tenisem. Sportovní odvětví bílého sportu patří v těchto městech k místní tradici, která zde má více jak stoletou historii. Obě centra vychovala na svých dvorcích několik československých a později i českých reprezentantů.

Asi největší úskalí musel ve svém rozvoji překonávat tenis v Táboře. I přes obě světové války a vnitropolitické reorganizace se musel vypořádat i s několika finančními krizemi. Od počátku tenisu v Táboře prožíval tento sport povětšinou časy nejistoty a finanční nestability. Zlepšení nastalo až v moderních dějinách klubu po vzniku samostatné České republiky, kdy se táborský tenis začal prosazovat i na celorepublikové úrovni.

6 Seznam zkratek

ČLTA – Česká lawn – tenisová asociace
ČLTK – Český lawn tenisový klub
ČLTC – Český lawn-tennis club
ČOS – Československá obec sokolská nebo Česká obec sokolská
ČR – Česká republika
ČSR – Československá republika nebo Česká socialistická republika
ČSSR – Československá socialistická republika
ČSSZ – Československé stavební závody
ČSTV – Český svaz tělesné výchovy nebo Československý svaz tělesné výchovy
DLTK – Deutscher Lawn-Tennis Klub
DLTV – Deutscher Lawn-Tennis-Verband
DSO – Dobrovolná sportovní organizace
KP – Krajský přebor
KSČ – Komunistická strana Československa
KV – Krajský výbor
LTC – Lawn tennis club
NSRL – Nationalsozialistischer Reichsbund für Leibesübungen
NTL – Národní tenisová liga
OP – Okresní přebor
OV – Okresní výbor
PF – Pedagogická fakulta
ROH – Revoluční odborové hnutí
SVTVS – Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport
SOA – Státní oblastní archiv
SK – Sportovní klub
SKP – Sportovní klub policie
SZTŠ – Střední zemědělská tábořská škola
TC – Tennis club
TJ – Tělovýchovná jednota
To – Tenisový oddíl
US – United States
ÚV – Ústavní výbor
VSK – Vysokoškolský sportovní klub
VŠ – Vysoká škola
VŠTJ – Vysokoškolská tělovýchovná jednota
VŠZ – Vysoká škola zemědělská
WTA – Women's Tennis Association
ZF – Zemědělská fakulta
ZSJ – Závodní sokolská jednota

7 Prameny a literatura

Archivní fondy a kroniky

SOA Třeboň, fond KV ČSTV České Budějovice, č. kartonu 47, signatura B26/27.
SOA Třeboň, fond Tělovýchovné sportovní organizace ROH - KV České Budějovice, č. kartonu 3, signatura B1b/14.
SOA Třeboň, Policejní ředitelství Č. Budějovice, č. kartonu 812, č. rejstříku 602, Zápisy z valných hromad DLTK konaných 26. 4. 1938, 26. 4. 1939 a 27. 2. 1941.
SOA Třeboň, Policejní ředitelství Č. Budějovice, č. kartonu 812, č. rejstříku 602, výměr c.k. místodržitelství Praha ze dne 6.11. 1911.
Archiv sportu a tělesné výchovy Národního muzea v Praze, Tenis 1889-2007, inventář č. 84, NAD č. 184.
Kronika LTC TONSTAV – SERVICE České Budějovice.
Kronika tenisového oddílu Start České Budějovice.
Kronika tenisového oddílu TJ Motor České Budějovice.
Kronika TK Pelhřimov.
Kronika TK Písek.
Kronika LTC Tábor 1903.

Periodika

Budweiser Zeitung, ročník 1925, 1931.
Jihočeské listy, ročník 1927, 1929.
Jihočeský sportovní týdeník, ročník 1923, 1927.

Tištěné prameny

Ročenka TJ Spartak Pelhřimov. (1981). Pelhřimov.
70 let tělovýchovy na Českokrumlovském předměstí v Českých Budějovicích. (1965). České Budějovice.
Album jihočeského tenisu. (1966). Bechyně.
Činnost výboru tenisového svazu Jč. KV ČSTV za rok 1985. (1985). České Budějovice.
Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 1995. (1995). České Budějovice.
Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 1998. (1998). České Budějovice.
Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2005. (2005). České Budějovice.
Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2010. (2010). České Budějovice.
Činnost Jihočeského tenisového svazu za rok 2012. (2012). České Budějovice.

Literatura

Böhm, W., & Zdiarsky, E. (1904). *Die Stadt Budweis*. Budweis: Im Verlage der Verfasser.
Bosák, E. (1969). *Stručný přehled vývoje sportovních odvětví v Československu*. 1. díl. Praha: Olympia.
Bublák, M. (2008). *Československý olympismus v období komunismu 1948 – 1989*. (Diplomová práce). Brno: Masarykova univerzita.

- Jankovský, J. (2002). *Tenis*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing.
- Koromházová, V. (2008). *Jak dokonale zvládnout tenis*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing.
- Lichner, I. (1985). *Malá encyklopedie tenisu*. 1.vyd. Praha: Olympia.
- Maška, O., Šafařík, V. (1985). *Malá škola tenisu*. 1.vyd. Praha: Olympia.
- Opletalová, E. (2010). *Motivace dětí v tenisu*. (Diplomová práce). Brno: Masarykova univerzita.
- Sanchezová - Vicariová, A. (1997). *Abeceda tenisu*. Praha: Ikar.
- Štědová, D. (1987). *Historie tenisu v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Šafařík, V. (1978). *Tenis: vybrané kapitoly*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Štumbauer, J. (1995). *Dějiny spolkové tělesné výchovy a sportu v Českých Budějovicích od poloviny devatenáctého století do roku 1938*. (Habilitační práce). Praha: Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

Internet

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Tenisový_míč
- <http://www.answers.com/topic/sphairistike>
- <http://www.cztenis.cz>
- <http://www.cztenis.cz/adresar-klubu/20059>
- <http://www.cztenis.cz/adresar-klubu>

8 Seznam příloh

- Příloha 1: Fotografie prvního tenisového dvorce v Písku
- Příloha 2: Fotografie členů ČLTC České Budějovice z roku 1901
- Příloha 3: Fotografie dvorce na „dobyčím trhu“ v Pelhřimově
- Příloha 4: Fotografie prvních dvou dvorců v Pelhřimově
- Příloha 5: Fotografie první šatny tenisového oddílu v Pelhřimově
- Příloha 6: Fotografie členů ČLTC České Budějovice z roku 1912
- Příloha 7: Fotografie klubovny tenisového oddílu v Táboře z roku 1928
- Příloha 8: Fotografie závodního družstva SK Pelhřimov
- Příloha 9: Evidence tenisových oddílů na jihu Čech z roku 1965
- Příloha 10: Fotografie družstev pelhřimovských a píseckých tenistů
- Příloha 11: Fotografie Vladimíry Uhlířové
- Příloha 12: Fotografie minihaly TJ Koh – i – noor České Budějovice
- Příloha 13: Fotografie Aleše Bůrky
- Příloha 14: Fotografie Dariny Berkové
- Příloha 15: Fotografie „A“ družstva dospělých TK Písek z roku 2005
- Příloha 16: Fotografie nové klubovny LTC Tábor 1903 z roku 2012

Příloha 1: První tenisový dvorec v Písku vedle sokolovny z roku 1898.

Převzato z: Kronika současného TK Písek.

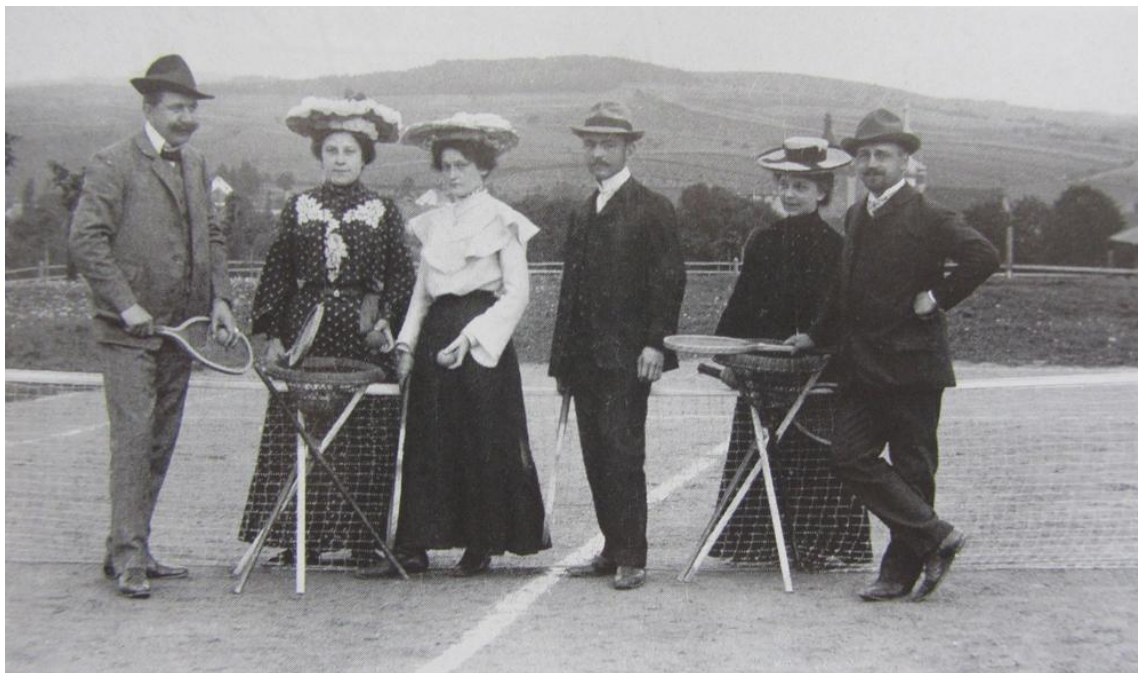
Příloha 2: Členové ČLTC České Budějovice na svém hřišti v Otakarově ulici, kde byla později postavena hudební škola.

Převzato z: Štumbauer, J. (1995). *Dějiny spolkové tělesné výchovy a sportu v Českých Budějovicích od poloviny devatenáctého století do roku 1938.* (Habilitační práce). Praha: Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

Příloha 3: Dvorec na „dobyčím trhu“ v Pelhřimově z roku 1904.

Převzato z: *Ročenka TJ Spartak Pelhřimov*. (1981). Pelhřimov.

Příloha 4: Prvé dva dvorce v Pelhřimově z roku 1906.

Převzato z: *Ročenka TJ Spartak Pelhřimov*. (1981). Pelhřimov.

Příloha 5: První šatna tenisového oddílu v Pelhřimově z roku 1906. Na fotografii uprostřed sedí s plnovousem první předseda klubu primář MUDr. Ehler.

Převzato z: *Ročenka TJ Spartak Pelhřimov*. (1981). Pelhřimov.

Příloha 6: Členové ČLTC České Budějovice z roku 1912.

Převzato z: Štumbauer, J. (1995). *Dějiny spolkové tělesné výchovy a sportu v Českých Budějovicích od poloviny devatenáctého století do roku 1938*. (Habilitační práce). Praha: Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

Příloha 7: Klubovna tenisového oddílu v Táboře z roku 1928.

Převzato z: Kronika současného LTC Tábor 1903.

Příloha 8: Závodní družstvo SK Pelhřimov z roku 1944 na župním mistrovství v Humpolci.

Převzato z: *Ročenka TJ Spartak Pelhřimov*. (1981). Pelhřimov.

Příloha 9: Evidence tenisových oddílů na území jižních Čech z roku 1965.

Převzato z: SOA Třeboň, fond KV ČSTV České Budějovice, č. kartonu 47, signatura B26/27.

Město	TJ	Počet hráčů	Počet dvorců
Bechyně	Jiskra	40	3
České Budějovice	Koh – i - noor	132	7
České Budějovice	Start	25	1
Český Krumlov	Slavoj	57	3
Hluboká nad Vltavou	Tatran	26	4
Humpolec	Jiskra	80	3
Jindřichův Hradec	Slovan	10	4
Kamenice nad Lipou	Slovan	26	2
Milevsko	Spartak	65	6
Pelhřimov	Spartak	84	6
Písek	Spartak	114	7
Sezimovo Ústí	Spartak	59	4
Soběslav	Spartak	47	3
Strakonice	Spartak	64	4
Tábor	ZTŠ	105	6
Třeboň	Jiskra	6	2
Týn nad Vltavou	Jiskra	29	4
Velešín	Spartak	32	2
Větřní	Tatran	37	3
Vimperk	Šumavan	25	2
Celkem		1063	75

Příloha 10: Družstvo pelhřimovských a píseckých tenistů při divizním utkání v roce 1969.

Převzato z: Kronika současného TK Písek.

Příloha 11: Vladimíra Uhlířová po vítězství v krajském přeboru starších žákyň, který se v roce 1990 konal v Pelhřimově.

Převzato z: Kronika současného LTC TONSTAV – SERVICE České Budějovice.

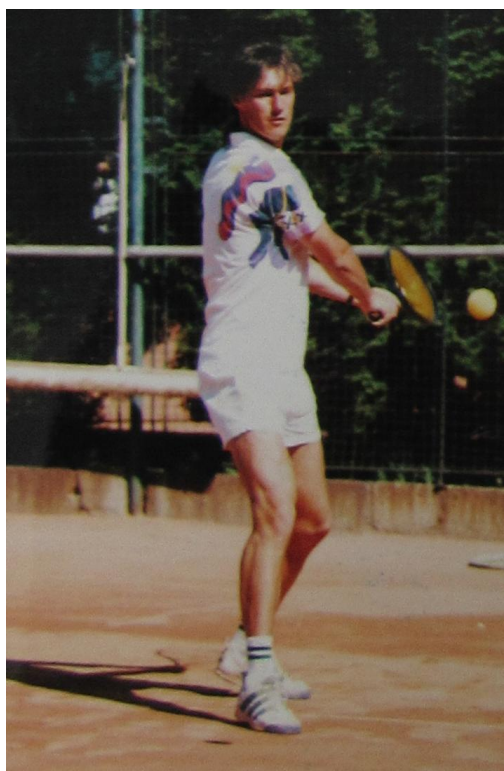

Příloha 12: Minihala TJ Koh – i – noor České Budějovice, jejímž tvůrcem byl v roce 1991 Ing. J. Luzum. Minihala poskytovala trénink mládeže i v zimních měsících. Převzato z: Kronika současného LTC TONSTAV – SERVICE České Budějovice.

Příloha 13: Aleš Bůrka při utkání první ligy.

Převzato z: Kronika současného LTC TONSTAV – SERVICE České Budějovice.

Příloha 14: Darina Berková při turnaji Masters mladších zákyň, který se konal v Českých Budějovicích, a hráčka domácího LTC Libra v něm zvítězila ve dvouhře.

Převzato z: Kronika současného LTC TONSTAV – SERVICE České Budějovice.

Příloha 15: „A“ družstvo dospělých, které v roce 2005 vybojovalo pro TK Písek první ligu.

Převzato z: Kronika současného TK Písek.

Příloha 16: Nová klubovna LTC Tábor 1903 postavená v roce 2012.

Převzato z: Kronika současného LTC Tábor 1903.

